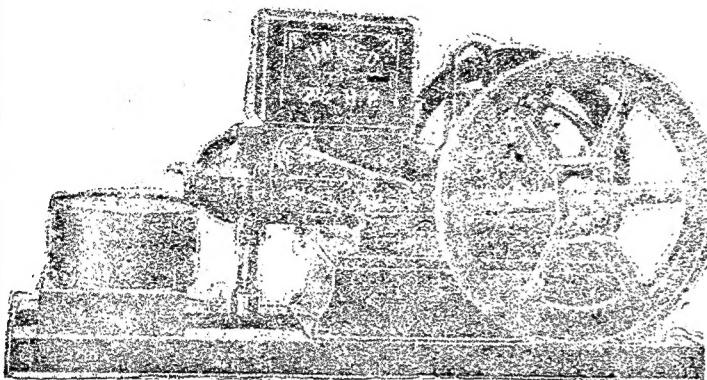

306715

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

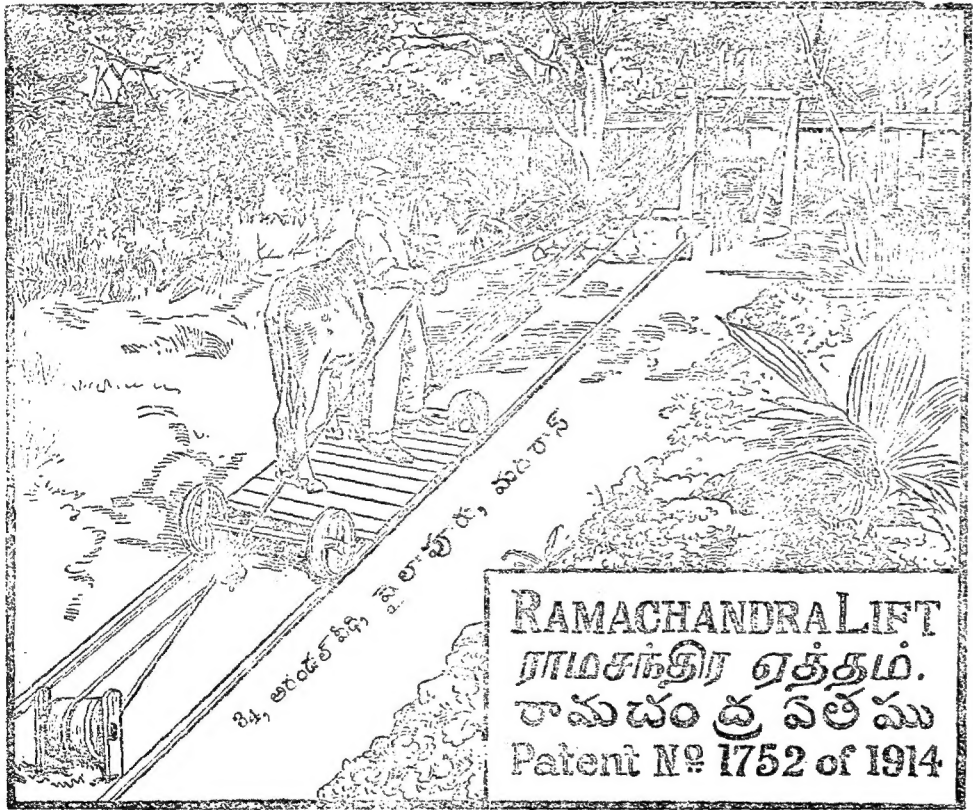
VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 నం. ఏ ప్రెస్ నెల 18 వ తేది మంగళవారము } NO 14
 సంపుటము. 3. } న శ నా మ సం వ త్స ర చై త్ర మా స శు క్ల పౌర్ణ మి గి. } సంచిక ౧౪

యునైటెడ్డు వెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదియే కెన్నదను మనము కనియ
 వినియోగములకును సాధారణ
 ముగా నీరతోడనుటకు ఉపయోగింప
 బడుచున్న యేకములు మోటారు వగైరా
 లన్నిటికంటెను ముఖ్యముగా వినియో
 గబడుచున్న అతిస్వల్పధరలకు దొరకు
 నదియే అయిన యీవిన్న యింజనులు,
 పంపులు క్యవసాయదార్లకు, కిడితర విస్తృ
 తమనలను స్వకంఠముగా స్థాపించి
 లాభములను పొంద గోరువారికి వార్త
 పాలిటి భాగ్యదేవతలవలె కనబడును.

ఇవి విన్న పిండియంట్రిములకు, నూనెయంత్రములకు, వర్తియంత్రములకు, ధాన్యపు యంత్రములకు, సోదా
 వాటకు పెషీకులకు, ఆమ్లయంత్రములకు నడుపుటకు అతి యోగ్యమొకరవయినది.
 ఇవి కిరీటనాయిలుమీద అతిస్వల్పధరముగా పనిచేయుచున్నవి. యెటువంటివాని చేతనయినను కడుబలదును.
 కలమువానలు ఈకిరింద చిరునామాగల సోల్ ఏజెంట్లుకు వ్రాసి యాత్రు సంగతులను తెలిసికొనగలరు.
 డి. యల్ శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.
 వ్రాసినది: బెజవాడ.

RAMACHANDRA LIFT
 రామచంద్ర లిఫ్ట్ మె.
 రామచంద్ర పేటము
 Patent No 1752 of 1914

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అవశిష్టభృత రక్తములకు జనించునావ్యయాలకు కీరీటమునంటి మందు. కుకపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
 తుండ్లను, పొటనొప్పిలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనది మధ్యకత్తిను అన్ని విధములైన రోగములను
 పోగొట్టును. కిరీటమునందలి పొడవనదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును
 శుభ్రపరచును. కిరీటాశోగ్యమును గలగ జేయును. 16 శోపాలవర కుండుటకు 4 టేబుల్ టుస్పీలు ఆమ్మబడును.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, మనసవాడి నం. ౨ బొంబాయి.
 Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

వజ్రగుళికలు:—ధాతుపుష్టికి, జలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరఫరుత్వము కారణ
 ములు లక్ష్మపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము జహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను,
 జతేంద్రియత్వమువలనగలుగును. వ్యభిచారము సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట.
 మాత్రలు గల డబ్బి 1-కి రు. 1-0-0. అమృతాంజనము డిప్రో, 6, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీనరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
 చక్కని గోలునుతో వెల 3-0-0 నోట్లకి 0-4-0

ఇది మా కోరికే నిర్వహణ
 బడినది. కావున నెవరికైనా సరి
 గా, వెల స్వల్పమైనను ఫలము
 కనుగొని యనుభవమున తెలియను
 దృశమైన సామానులచే తేడా
 బడి దక్కు ప్రాప్త అను గ్లాసుదా
 ము కలిగియుండుటచే చాలా
 లము నిలువక తృప్తికరముగ క
 చేయును. గడియారము పెట్టు
 ఇండియన్ మెయిల్ అను
 రంగును. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ

పత్ర ములికించి యుండును.
 ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదాము లేనిది వెల 2-8-0
 చిరునామా:—సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.
 194 పొట్టుబాక్సు నం 167 మదరాసు.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY
THE VIRGIN'S KISS
 OF THE BRONZE STATUE.
 BY G. W. M. REYNOLDS.
 IN 4 VOLS.] Post Free [AS. 9 PER VOL.
 This is the masterpiece written in the last days
 of the author, in which the author's ability in his
 descriptive skill in describing keenly and in a fluent
 run Human nature, Wonderful Plotes, Tragical
 Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues,
 Description of kindness of love, Family traditions.
 Ancient English costumes, exciting adventures
 appealing to the emotions of the readers, Psycho-
 logical analysis of characters, charming and
 humorous instructions on every conceivable topic
 of interest, social and economic is a special
 feature in this work. The approval by the Press
 and the increasing demand by the Public clearly
 show that the novel shines as a leader in the novel
 platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol.
 I & II are ready for despatch.
 N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of
 these at a time will get one set of it gratis.
 SUPERIOR WATCH CO.,
 164] Post Box 167, (A.) MARDAS.

304 కార్టోల్ పాడరు
 పుట్టలు, చీమలు, గోగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమి-
 జుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. డోజ్ 1-కి రు. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు
 వామలను, ఈగలను నశింపజేయును, వారదోలును
 250 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి రు. 12
 విశాఖపట్టణమునందు చీమలు, కడకటిండ్లయందు శిశువులు
 పోషణను, ప్రస్తుత పేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును
 నోలుమంతెట్లు:—టి. మార అండుకో,
 1-11, ప్రింగర్బస్ట్రీటు, బాన్స్ బాక్, మదరాస్

అనురాగము

చిత్రకథ.

నిత్యమును పరిశ్రమమునకు ప్రేమ నిత్యమును నిత్యము.

ఒకనాడు దురయోధను రంగయ్య కనుబొమ్మ చూచుచు భక్త దొంగనిలో నొక పురుషునియొద్ద పంపించెను. అతడు ఓడగంటా పంటదిని తెచ్చి ఇచ్చి దత్త దామోదరగారికి తెచ్చి ఇచ్చియొక కృష్ణుని అతడు తనకు పంపించెను. ఎడవై చేయి నేనుగారి నిరంజనులకు పట్టికల పచ్చిదనులని చేయి తీసి తెచ్చెను. కాని గుర్రులకును, తా నోడలలో చేసిన ననుమానము కృష్ణుల నానాగన, అతడు తనవలె కిక్కిరియింపు తెరచి చూచెను. ఆనాటికే మెట్టమీద నున్నది. పచ్చిపూడి కాలి దారి నొకటిగానూ దారి పట్టించియున్నది. ఇది యంతయు చాల బుర్రగా కనబడెను. అతడు లేచి మామగండి పంటను పుచ్చుకొని చూచెను. మామ కనుబొమ్మను.

అతడు భక్తకృష్ణునితో చెప్పెను. అతడు వెంటనే కృష్ణుని పై నొంగెను. అతనికి స్వాగతమును పూర్వ కృష్ణునితో మాతమును నవ్వు పూర్వమునకు నవ్వునకు వచ్చెను. కృష్ణునితో నీటి మధ్య నవ్వునకు.

కి సంవత్సరములకు రంగయ్య నిలమియును కృష్ణుని పేర్చిమిచ్చెను. నిలమియు రంగయ్యకుం దధికమును ప్రేమగలదు. కొరంగి గామమున నిలమి తండ్రి పేకటరెడ్డి గొప్ప ఓడల వ్యాపారము చేసెనని గొప్ప ఓడలు నుండినావులతో కలిసి నీటి పుట్టిడి. అతనికి పుట్టు బుర్రులతో మెచ్చుగానున్నది అది తన సాధనములేదు. మామకృష్ణుని యనుమతిచే చాల ధని యును. నిలమి సంతోషి పుట్టిచేసిన సతము వేంకటరెడ్డికి ధన సహాయము చేయగలడు. వేంకటరెడ్డి నిలమి పుట్టి దివ్యమున వరాశ్యమలసామంత్యము మేళయెనుగను. గాన ఆమె బుద్ధిమంతురాలు. ప్రాజ్ఞతనవ్యుక్తనియై తండ్రిపట్టికనుకున్నది ఇచ్చి డెట్టిదిట్టమై యున్నది. ఆమెగారినింపించి. గాన పిల్లనేకొరకు నవ్వునకు కామ పరిత్యజింపగోరింది. రంగయ్య ధనిమగడు సామాన్యస్థితి గలనాడు గానతనిని వివాహము చేసికొనుటకున తండ్రి యాపదతీసింది ఆమెగారినించి మామకృష్ణుని వెండి ఆడుటకు అంగీకరించెను. అయినాడే రంగయ్య కి వారసునియై అనుయోధలో నవమోద్యోగిగా పనిచేసింది మరలన్నటికిని కొరంగి గామమున నిత్యమును పో వడలిపోయెను.

నేడతని కీవృత్తాంతమును శ్రవణకు వచ్చినది ఇట్లతడు భావించుచుండె యుండగ తనకు తెలిసిన చక్క డైనది. మధ్యగలదు వాటిక యొకపురుషుడు తానొకకవి "అయ్యో మీరొకచేయ నులుపుగానన్నది" అని అడిగెను. "నాకు వాడుగా ఆకొగ్గును కలిగియున్నది. కొద్దిగా నీగనను మాత్రమున్నది. కాని ఇది నాకు నవ్వునుకలెన్నది. నేటికే తెలులకచ్చితిని".

"అయ్యో నిన్ను వాల్చి మేము చేపలవేటకు వెళ్ళితిమి. అంతలో నొకమోడ మాడనకు కలియమును వాళ్ళతోకాట్టు కొని నుడిచిపోయింది. మేమానాకలలోనికి పోయెను చేయటమిటోతిమి గాని మిమ్ములకుతప్ప దరియెవ్వరిని కాపాడ బాలకపోతిమి. అటునండి మి మ్ముటకు గొంకచ్చితిమి." అమాట వివగనే రంగయ్య నవ్వునాటిల్లు చూచెను.

"మీ డివికే వాం నీరసన స్థితియందున్నాడు. గాన మీరు దిగులు పడగూడదు. ఇది ఆపాదమును కలిగించును. దైవవిధి బట్టున్నది. బానికి మీరేమి చేసెదరు? వారి కామము ద్రావములేదు. మీ కాయుద్ధాను నున్నది. గాన బ్రతికితిరని" అతలెసంసారి అతని పోదాచ్చెను.

"ఇది ఏయూరని" రంగయ్య అడిగెను.

"ఇది వాకలపూడి"

"వాకలపూడియో కాకినాడ దగ్గరనుండే వాకలపూడి యేదా?"

"అవునండి మీరీ రేవుల నిడివరకు చూచినట్లున్నాడు."

"చూచితినిగాని మరల నేనీ ప్రాంతమునకింక త్వరితము గ వచ్చెదనని తలంపలేదు. మా యోధ కలకల్రాకు పోవుచు న్నుడాయే నేను తలంచితిని."

"అటులైనవో నేను వెద్దవాడను చెప్పుచున్నాను. నమ్ముడు. దైవమేదో యుద్దేశించియే విమీక్షింపి చేర్చినాడు లేనన్న మిమ్ముల నొక్కరి నాతడు బ్రతుకొంకడు."

వాకలపూడి కాకినాడకు చాల చేరునగున్నది. అవటికి

ఒక్కసారి యాత దామెనుమాడగోరెను. కొంచెము నీరసము

తగ్గినవెంటనే అతడుకుపోన నిశ్చయించెను. రంగయ్య నానతి డగుటచే నానతియు మూఢవిశ్వాసము అతనికి వట్టునకుట వింత గాడుగాన వల్లవెద్ద చెప్పిన వేదాంత మాతనికి గుంపించినది. అతడు పల్లెవెద్ద తనకృతజ్ఞులను తెలిపెను. అతనింట్ల రెండు దినములుండి మూడవనాడు కాలినడకనే కొరంగికి బయలుదేరెను. కనవీకటివల్ల కతడు గ్రామమును సమీపించెను. సంధ్యవస్త్రుల కాముచున్నది. చిరచరితమును ప్రయానిల యమునుగూడ నను సాధుసంపద్యమును నెన్నెయో విషయములు బాల్యక్రీడగా నాతనికివర్తమానవచ్చినది. అతడు గ్రామమును దరిసి యొకచో కొద్దిపుక్క నున్న తూముగోడ మీద వాసీడదెయ్యెను. నిలమి యిప్పుడు మాత్రశ్శయ్య ఇంట నుండెను. అని ఆతడనుకొని చిరచరితమును నాయుంటిని గురి తింపవెంచెను. అంతలో వస్త్రులలో నానుకొనెట్లు అతడున కృష్ణుల లాటికి వివరించెను. వాకలకు రావపునీరగోటలో పుట్టినందుండెను. చిన్నతనములో రంగయ్యయొను నిలమి యెను తక్కినవారి తాడువాడుకు కనీ ఆపోటుననే ఎన్ని సానులో ఆటలాడి కాయెను కొనీకొనియుండెను. అప్పుడు నిలమిన్నానీ గాని మరి ఎవ్వరినిగూడ నెన్నెయెను వెండిచూడెను ఎన్నిసారులో అతనితో చెప్పెను. అని యన్నయ నాతని కవులు భావకమునకు వచ్చెను.

"ఇప్పుడామె ఎటులన్నదో? సాఖ్యముగ నున్నదో? సంసారసంబంధమును వాధలకలక కృతీభూతయై యున్నదో? ఇప్పుడామెను చూడబోదగునా? లేగదు. వలసి ఆమెయవ్వన మూర్తినే నేను నామనమున నిలుపుకొనెదను. మనోనేత్రమున చూచి అనందించెదను. ఆ ఆనందమునకు భంగముకలిగింపరాదని" అతడు మరలిపోవుటకు నిశ్చయించి లేచెను. అంత పిల్లల అల్లరి ఆగిపోయినది. ఒక పిల్లవచ్చు ముక్కమాతనికి వివరించెను. తటా యని నాతడు కంచెను వాటిలోని కేగెను. అచట నొకపిల్ల 4-5 ఏండ్ల ఈడుగలది క్రిందపడి యుండెను. ఆమె ఏమిచుండెను.

"ఏమమ్మా! ఏమిచేసెదవు?" అని అతడ బుజ్జగింపుగ అడిగెను.

అంత వాడిడ్ల అపురేపులూరిత మగు మోమెత్తి అతనిని జూచి ఏమిటలన నగమునగము వివరించుటలతో నిలుల చెప్పెను.

"నాకాటికి వెళ్ళుకలిగినది. నేనునడుకలేను. నారావపు నీరికపండ్లనుంచి క్రిందపడిపోయినది. నాతోడివారందఱునునన్ను విడచిపోయిరి. నాకు భయమగుచున్నది."

"అమ్మాయి ఇంగోనుంది. కాయలు కొద్దిగా క్రిందపడినవి. నేను వానినప్పటిని మరల సంచితో చేసెదను. నీవు భయపడకు. నేను నిన్ను మియుంటికి తీసికొని వెళ్ళెదను. నీకాలి కేమి దెబ్బతిగితో చూడెదమ్మా."

"నేను చెట్టుకొమ్మమీదనుండి దిగుచుండగ కాలుబాని పడితిని. నాకాటులిగినది" అని అపిల్ల మరల నేడ్వసాగెను. అతడు కాలుపట్టిచూచి "అమ్మాయినిగగలేను. కొద్దిగావెనకి నదిచూడు. నీకిప్పుడే వాధకగ్గును" అని అతడు అపిల్ల కాలుతోమెను. ఆమెను మెల్లగలేరినీ నిలువబెట్టెను. ఆమె నడున బోయినదిగాని నడునబాలకపోయినది "అమ్మాయి నీ రింకను

బానిగా నడువలేనున్నావు. నేను నిన్నెత్తుకొని వెళ్ళెదను" అతడామెను చంకనడుకొని నాలుగవ నంక చేసెను. "దైవసంకల్పమునానంకల్పమునంకలె ముగాడున్నది గామములలోనికి పోరాదని తలంపెను. అని ఆత ననుకొని "తల్లి మియుల్లెక్కడ" అని అడిగెను. "ఆ వెంకటరెడ్డియే. అనిగో కనబడుచున్నది" అని అపిల్ల పేదబంద చారి కడ్డుపడిన కరణి నాతడు తటాను పోయెను.

మిరలసినట్లున్నాడు. మియుంటిచేతులకు న నేను మెల్లగ నడచిపోయెదను. మీరు చాల చురుకు" అని అపిల్ల అనెను. అతడు నిజముగ మెల్లగాలికి వర పల్లాడి పోవుచుండెను. ఆ వెంకటరెడ్డియే. "ఆ వెంకటరెడ్డి మాత్రశ్శయ్యయిల్లు. అయింటికి నిలమి అని ఆతడు తనలో నడకొనెను. "మిట్టి పేద నీ" మాతల్లి పేద నిలమి" అని అమె అనెనుగాని ఈవరా మనవికి తనకల్లి పే చెట్లు తెలిసెనాటా అమెనుంపా వాగాయింటి సమీపించి. "వాతము నీతల్లి నీకొర కోసము నొందుచుండుచు నాబోయి" ననుచు నతడు కాందో నడునసాగెను.

"దగ్గరకు వచ్చి నాడు అదిగో మా ఇల్లు" అని అనెను.

"నీతల్లికి నీకొరకు గుమ్మములో నెత్తురూప నేమో" అని అతడనెను.

అమాటకామె పర్యుత్తమిచ్చులేదు. ఇల్లుచేరితి. తామూనుననిపించుకొనలేదేమో "అదిగో అమ్మనీధిలాయు ను వెలిగించినది" అని ఆమెంంతో ముత్యవేపుగా నతడాంతమున ములోనికేగి తలపుతలెను అతనిగుండెలు దడవడక్కాగుమ్మ సాగెను. ఒక ముత్యతలెపుటసెను. దీపపు కాలివా మెట్టుకొన మాతకు చూచినంతనే అతడామెను గుర్తించెను. మొగ చూచి కి సంవత్సరములై యు ఆమెవెనుకటిసలెనే సరిమెను యావనలెయునుటచే గుర్తించెనంతే మనోహరము పూర్వ తోగూడ నాతనికి గోచరించెనుగాని ఆమె ఆకనియామూర్తి గురించినలేదు. ఆమె వృత్తియంతయు నాబాలికయంతే సలేదు. యెక్కువభాగమున నామె యాబాలికకు చంకనిడికొని బుగ్గుచు ఏమమ్మా "నీకాలికేమి దెబ్బతిగినదమ్మా" అని అడిగెను. క్రింది మాత్రపరివ్యంగసాఖ్యమున మూడుపల్లాలేను. అబిడ్డ

"ఏమియీ లేదు. చెట్టుమీదనుండి దిగుటలో కా క్రిందపడినది. కాలువెనకిందని రంగయ్య చెప్పెను. బారి

"మీ రామనెత్తుకొని తీసికొనివచ్చితిరా? పరిచ లేనివారెను మీరంతయునకారమును చేసితిరని" ఆమెను చావకార్యములను నడిచెను. కాని అతని చరితించియా/తన 'ఇయవకారమునకేనున్నది' కేను.

"అయ్యో అట్లనకు ఆపలికిరంకు. ఏమిచి చెప్పెను" అని ఆమెనుకునగ నకు బానికివల్లి బల్లవో మాన్పండెను. ఆమె బిడ్డను మాద్దుబెట్టుకొని ఉమ్మూర మీదనున్న పుక్కవైరి పరుండబెట్టి వెనుకకు తిగి బల్ల చూచెను. చూచి గురింపవలెనుటచే రంగయ్య ఎగిసి

126

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.

చక్కని తలకట్టు.

పట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు పల్లసశిరోజన కోరిని స్త్రీయంద్రురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు) లుడు

స్త్రీలకు తప్పనిసరి. మెడకునకు తలదెబ్బపారలకును స్త్రీల చెప్ప బనియేలేదు. ఉష్ణాధిక్యమునకు తలచల్లబడును. నొప్పిపోవు, బట్ట బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న గువానన లలరించును.

మైసూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బాగుడుట కిదియేచాలు. ఉత్తర గ్యారంటీజు పూచీలు, ఇయ్య దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడబడుచో వెంటనే కాదు. నిత్యముగ సంతమున గలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవడబాలరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొండలు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె 'ఇది చాలవంది. మిక్కిలి చాక' యనిపెప్పి దానిని కొంచెం తెప్పచున్నారట. అమాటలచే మోసపోదును. ఆ స లలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాన్సి చ కొనుడు

ఒక సీసా 1-2 రు 1-0-0. డి. పి. రు 0-4-0
8 సీసాలు రు 2-10-0 డి. పి. రు 0-7-0

సోలునడెలు, నునానో, ఖంబయిక్ డ్రగ్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

55. బామ్మనపేట్ మార్కెటు, బొంబాయి.

మద్రాసు ఏజెంట్లు- మెహతాపురపోత్తం మూర్తి, 29, చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

కేసును మే నెం. 15వ లేడికి వాయిదా వేసిరి.

విషయము ప్రకారము.

అనురాగము (చికిత్స)	2
ఆంధ్రాభివృద్ధి మహాసభ, నిన్ను జాతులు	3
చెన్నైలో ఆంధ్రాభివృద్ధి సంస్థాపనము	4
నూజివీడు ట్రస్టు కేసు	5
ప్రభావవ్యాసము	
హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య	6
ఆంధ్ర సభ	7
బెంగళూరు మహాసభ ప్రారంభము	8
విశేషతఃస్థితి వార్తలు	8
వైద్య విషయములు	9
గృహ విషయములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్ర వివరము	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది

మంగళవారము.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

సుఖ దుఃఖములు, మేలుకీడులు, కలిమితే ములు, ప్రకారాంధకారములు మున్నగు ద్వంద్వములు సహజములు. వీనిలో నెకటి యన్నచోట రెండవది తలనూకు విడువదు. అయిన నిందు మరియొక చిత్రముగూడ గమనింప దగియున్నది. ఎల్లప్పుడూ దుష్టవత్తుము విజృంభించిన ట్లుంచునేకాని నిజముగా విజృంభించజాలదు. పెరిగి పెరిగి తుదకు అదృశ్యము కాకున్న అదృశ్యప్రాయమైనను నగుచున్నది. అందులో నదృశ్యముగు నక్షుడు తన ప్రభావము నొక కొంత యెక్కువగా చూపుటయు నావత్తుముతోడన పుట్టినగుణమే. ఈ తత్త్వము నెరిగినవా రెప్పుడును దుష్టవత్తు విజృంభణముచే వెరచువాడుగాని నిరాశ నొందువాడుగాని యుండదు. అయినను మానవమాత్రులకు ఎంతటి పెద్ద లక్షణము తాత్కాలిక కాందోళన తప్పదు. అట్టి యాందోళన సంయుక్త పరగణాలలో హిందూ మహమ్మదీయ సంబంధములలో కలిగియుండుటకు నెంతైన వగచుచున్నారట. ఇటీవలనా పరగణాల శాసనసభలో పట్టాపాలక సంఘముల శాసనము సంస్కరింపబడెను. సంస్కరించుటలో ఆశాసనసభవారు ప్రతిపత్తిగా పాలకసంఘములోను మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కల్పించి వారు. ప్రాతినిధ్యమునకు నాధారము చేసింది జనసంఖ్యగా వేర్పడినది. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము మాత్రమే కాక జనసంఖ్యను బట్టి ప్రాతినిధ్యము వారికి కల్పించుటచే మహమ్మదీయుల కన్ని పట్టణ పాలకసంఘములలోను ప్రాతినిధ్యము ఒకమితివరకును దొరకుటకాక మహమ్మదీయులు ఎక్కువగా నుండుచోటుల వారిచ్చుపన్నులెంత స్వల్పభాగమైనను వారికిగల ఇతరార్హతలెంత కొద్దిగా నున్నను వారికి నియ్యబడు ప్రతిభులసంఖ్య మిక్కిలి ఎక్కువగా పెరిగిపోవుచున్నది. ఇది హిందూవులకు నష్టవాయక మనియు శాస్త్రుల నీ శాసనము చేయరాదనియు సంయుక్త పరగణాలలో హిందూ ప్రభు లాందోళన చేయ నావచ్చుననియు. కడచిన ఆదివారమునాడు అలహాబాద్ ప్రత్యేక మొక గొప్ప సభయే జరిగినది.

కండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు అధ్యక్షత వహించి దీర్ఘోపన్యాస మొనర్చినారు. అందులో నాడు నొక్కిన రెండు విషయములు మాత్రము అధికారులు గమనింపదగి యున్నారు. యుద్ధకాలమైన ఈ సందర్భ సమయమున నాందోళనను కలిగించు విషయములను విచుర్చించుట లేదని యంగీకరించిన ప్రభువులు ఇట్టి తీవ్రాందోళనాభాజనంబగు విషయమును తీర్మానింప దొడంగుట మొదటితప్ప. తొడంగినను తగిన యాలోచన క్రమము సమయ మియ్యక శాసన సభాధిపతులకు నియ్యబడిన ప్రత్యేక శక్తుల నుకయోగించి సక్రమ కార్యకర్తలని తాత్కాలికముగా నియోగించి యొక్క పెట్టున పనులు సాగించుట రెండవ తప్ప. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య విషయ మెట్లున్నను సంయుక్త పరగణాల శాసన సభాధ్యక్షుల వారి రెండు చిహ్నాల నెనర్చి యంత యాందోళన పుట్కొల్పుట మాత్రమే కాక హిందూ మహమ్మదీయులు కలత పడు పరిస్థితుల కల్పించి యుండుట శోచనీయము. ఒకవైపున లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు మెస్టరుగారు హిందూ మహమ్మదీయసభ్యు మత్యవసర మనియు బ్రతిష్ఠ ప్రభుత్వము ప్రజలను భేదోపాయముచే పరిపాలించుననువారవివేకులనియు నుపన్యసించుచుండగనే యిట్టి పరిస్థితు లేప్పడుట కొందరకు విచారముగా దోషపచ్చును. కాని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య విషయమున దేశమున భిన్నాభిప్రాయములు కలననుటను స్మరించుకొంటేమేని కొంతవరకు సమాధానము సమకూరవచ్చును. బహుకాలముగా హైందవ నాయకులలో ననేకులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము అనర్థములకు కారణము గావున ప్రోత్సహించబడినది గాదని వాదించుచు వచ్చియున్నారు. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకే గాని నెనుకబడి యుండు సంఘముల లాభాలాభములు గమనింపబడ వనియు కావున ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమే యనియు నెనుటి వాదముగా నున్నది. ఈ రెండు వాదములయందును తగినంత యాధార్యము లేకపోలేదు. కాని మొదటి వాదమే బలవత్తమయిన వెనుకబడిన సంఘముల కనయకూలములు కలుగుటయు రెండవవాదమే బలవత్తమ మయిన పూర్ణసంఘపు లాభమునకే ముప్పు నచ్చుటయు తప్పనిభలములగుచున్నవి. అందుచేత ఆయా సంఘములలోని ప్రముఖ నాయకులు ఒకచోటచే ఇష్టాగోష్ఠిగా సంగతులను చర్చించుకొని స్నేహభావము గ స్థాపక సమస్యల నాలోచించి స్థానికావసరములకు దగినరీతిని ఇచ్చి పుచ్చుకోలుగ నిర్ణయ మొనర్చుకొనుట సమంజస మయిన విధానము. ఈవిధానమును తలపెట్టక ప్రభుత్వము వారు శాసనమూలకముగా నొక్క సంఘమునకే మేల చేయుచు మని యుపక్రమించినచో నంతటికిని కీడే చేసినవారగుదురని చెప్పవలసియున్నది. గవర్నరు మెస్టరు వారి యంతటి యుదాహరణకూడ నీసంగతి గుర్తించ లేకపోయి యుండుట ఎంతటి మహాశయములయినను మనప్రభువులకు సంగపూర్ణముగా హైందవ సమస్యలు బోధపడుట కష్టతమ మని సూచించుచున్నది. క్రొత్త రాజ ప్రతినిధి గారి కీ విషయార్థము మహా నాజాకులతో కూడుకొనినదిగా నుండక తప్పుదారుట యెల్ల రంగీకరించి

తీరతగినదియే. మెస్టరుగారు ఆందోళనను సరియైన దృష్టిపథమునుండి గ్రహించి తాము చేసిన పనినే సాధింప నాలోచించక పల్కుచున్న ప్రభువుగారు యుక్తమగు తీర్మానము నిచ్చుటకు తోడ్పడుదురుగాక యని కోరవలసి యున్నది. పల్కుచున్నవారు నవీనులై నందున నొకవేళ మెస్టరుగారి తీర్మానమును శ్రోసి వేసినచో మహమ్మదీయులలో నేమి యాందోళన కలుగునో యను నాలోచన వారికి భారపచ్చును. శ్రోసియు వేయక శాసనములోని చర్చనీయాంశములు ఇప్పుడు ప్రచారములోనికి రాని చట్టు నిలిపివైచి యుద్ధాంతముతోపల హిందూ మహమ్మదీయులతో కూడిన సంఘము లేర్పడి సమస్య నాలోచింపవలసినదని నియమించి యుద్ధాంతమైన వెనుక విషయవివరణ మొనర్చు ము ప్రకటించినచో పల్కుచున్న ప్రభువుగారు ప్రస్తుతము నకు శాంతిని సమకూర్చిన వారగుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్ర సభ

నిన్నటి సాయంకాలము ఈ నగరమునందలి యాంధ్రుల జీవిత చరిత్రములో సంస్కరణముగా నెన్నదగి యున్నది. బహుకాలముగా నిచ్చటి ఆంధ్రభాషాపుత్రుల కొర కొక ప్రత్యేక సభ యవసరమను మొట్ట మొగడునే వచ్చియున్నది. స్థానికముగా ప్రముఖులగు నైత్యులును నాయకులును బహుటినుండి యిటీవల వచ్చిచేసిన ఇతర ప్రముఖోపసంఘముల వారితోడం గూడ నుద్దేశపూర్వకముగా కూటకు సందర్శము ఏర్పడమిం జేసి ఇంత కాలమును ఆ మొట్ట మొట్టగానే యుండుచువచ్చినది. ఇటీవల నా మొట్ట బలవత్తర మయినందున కొందర మానసములతో నొక్కదీక్ష యున్నవమై కొన్ని దినములపనితో నిన్నటి సమావేశము సాధ్యమయినది. స్థానిక ప్రముఖులు మిక్కిలి యుత్సాహముతో మిక్కిలి యాసక్తితో తోడ్పడినందున స్థానిక యావములు నూతన వికాసముతో తమ యాసక్తిని వినియోగించినందున నిన్నటివరము ఆంధ్రులలో నీనగరమున ప్రముఖులగు జమీదారులు, లక్ష్మీపుత్రులు, సాహుకారులు, ఉత్తమోద్యోగిస్థులు, వ్యాపారస్థులు, ఉపాధ్యాయులు, పెంషన్దారులు, అందరును సమావేశము కాగలిగి ఈనగరపు ఆంధ్రులలో భీష్ములనందగిన రావుబహదూరు పిట్టిత్యాగరావు శ్రేష్ఠిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పవిత్రమము హూర్తమున బుద్రాసాంధ్ర సభ స్థాపించబడియెను. దేశభాషాధారక సాంఘిక జీవనము సర్వాభివృద్ధికిని సత్వవసరమగుట స్పష్టము చేసుబడెను. ఇట్టి యునిరార్పణమునకు మే మెంతయును సుతరించుచున్నారము. కాని యంకురార్పణ మాత్రముతో పని తీరిపోదు! పని ప్రారంభ మనియే దీనికి నర్థము. ఇకముం దీనగరాంధ్రు లీ సభయెడల కనుబరచు ఆవరమే వారి వికాసమునకు సాక్ష్యము నియవలసి యున్నది. ఈ సభకు చూపు సహాయమే వారి యాదార్యమును స్పష్టపరచవలసి యున్నది. ఈ సభను నిరంతరాభివృద్ధితో నడుపు కార్య పరత్వమే వారిదార్ధ్యమును చాటవలసి యున్నది. ఈసభయందుగల గౌరవమే వారిగౌరవమునకు చిహ్నము కావలసియున్నది. ఈసభయొక్క యభివృద్ధి వారిసాంఘికాభివృద్ధి కావలసియున్నది. కావున బుద్రాసాంధ్రులు తలధరించిన కార్యము స్వల్పకార్యము కాదు. రాచకార్యములే మహా కార్యము లను భ్రమకలిగి

యుండు మనదేశమున ఏ హెచ్చరిక యున్నట్లయిత్యావశ్యకమున మాకు జోచించున నీ సాంఘిక వత్తిమును నొత్తి విశదీకరించు చున్నారము. రాచకార్యములు మానివేయవలయునని మే మనువారము. కాము. స్వయంపాలన నేడు దొరకి నను కావలయుననువారమే కాని జీవితమున జేసి జేసి నేయేస్తానము నీయవలయునో ఆయాస్థానము నీయక తప్పదు. సాంఘికముగా నభివృద్ధి యగుట రాజకీయాభివృద్ధికి మూలాధార మనవచ్చు నేమోకాని అట్లనకున్నను ముఖ్యసహకారియని మాత్రము ఘంటాధనముగా చెప్పవచ్చును. అందుచేత రాజకీయ విమర్శలే సమస్యలని యెంచక మన ప్రజలు సాంఘిక సమస్యలు తమ సేవకై యెదురు చూచుచున్నవని గ్రహించవలసి యున్నారు. తా నొంగు భావము విను లై పాశ్చాత్య రాజనీతినివలె ఉత్తమ రాజకీయ సిద్ధుల పేషీనించిత మాత్రమున కార్య నిర్వహణము కా దనియు మొత్తము మీదసంఘ మేరాజకీయ పరిస్థితికి స్వపరిణామముచే తగియుండునో ఆ రాజకీయ పరిస్థితి సాంఘికమునకు ననివార్యమనియు తెలిసికొనవలసి యున్నాను. ఈ కారణము చేత రాజకీయము కాని సాంఘిక విధానము రాజకీయాభివృద్ధికి గూడ బునాది యనుట స్పష్టము. ఇట్టి వికాసము ఎల్ల దర్జాలవారును ఏకస్థానమున సక్రమదైనిక జీవితము తెరువుల మాని చేర ఇష్టాగోష్ఠిగ ఆనందవరవత్సయన సంభాషించుకొనుట చేతను ఆటరాటలలో కలసి మెలసి తిరుగుట చేతను చక్కగా సుసాధ్య మగుననుట పాశ్చాత్యులజీవిత చరిత్రము నెరింగినవానికిని మన తిరునాళ్ల యొక్కయు, యాత్రల యొక్కయు, వనభోజనముల యొక్కయు సంతరాధమును గ్రహించినవానికిని స్పష్టముకాక యుండజాలదు. కావున నీ మద్రాసాంధ్రసభ ఆనందము నిచ్చుట కేర్పడి నదియే యైనను అందెంతో అభివృద్ధిగల్గితమై యున్నదనుటను ఎరింగి ఆంధ్రులు సుభ బులందురుగాక యని కోరుచున్నాము.

పాలపూటు పాడిలిల నిరంకుశత్వము.

కడదిన శనివారము ఈ నగరముందలి చింతాద్రిపేటలోని పత్తాభాగము భవనమున జరిగిన ప్రాంత కై ప్రస్తుత సమావేశము విచారకరము అనియును ప్రకటించుచు యున్నాను. ఎవ్వరో ఇతరుల మత్వము ఏదో తప్పచేసివారిని పాలపూటు పాడిలి బుట్టాల్తుగాని కై ప్రస్తుత సందర్భాదిం కై ప్రస్తుత ఆరాధన చేసికొనుచుండగా సభ్యులందఱు ఆరాధనకు నిర్యాదించిరి. అతడుచేసినది తప్పు సభ్యులుమానవోప నాతను తన నదవడినే ననుభించుకొనువాడయ్యెనై అధికారియగు తెలుపుకొనగా గారును పాడిలిగారి వత్తిమున నీ తీర్పు చెప్పవారైరి. అక్షమన జల్లామేజిస్ట్రేటుకద్ద వ్యామోగము లేగా అతడేవో సాంకేతికవాదముచే దానిని వోసి వేసెను. ఈ కంగులు లన్నియును మన నున్నం దిది శాని పాలపూటు మిమనోరేఖాభావము తమకు మయము దొరకట కనుగొని సభ్యులకు బహిష్కరింపట చేత ను తమ కోలువునందున కై ప్రస్తుత సభ్యులను ఉద్యోగముల నుండి తొలగించటచేసిన పాలపూటు కై ప్రస్తుతము వేధించ వారంబిదివారు. ఇందులో బీదలు కష్టముల పాలెవారు, అ కష్టములను నివారించుటకు చింతాద్రి పేట సభ్యులందఱు కై ప్రస్తుత సోదరులు చందాము తెలి చుటకు సమాజవేయుటకు సంఘ మేర్పరచి యుండకొనియిది చూడటకు ప్రకంపన యము. కార్యదర్శులలో మన రూంధ్రులగునీ మెచుకయ్యగా రుండుట కానందించుచున్నారము. కిక్కిరెత్తే వేటియల్ల పత్రికాసంపాదకుడు హెన్రీబేదాను గారు కోకాధికారులు గానున్నాడు. స్వతంత్ర ప్రాంత కై ప్రస్తుత సంఘమును నిర్మించుట కిసంభవము నొకయుద్ధి కెనుగునని సత్యమున్నారము.

అనువరణీయమగు ఉదాహరణము

ఇంచులకరంగి అక డక్షిణ మహారాష్ట్ర సుప్రసాధి పతియగు శ్రీమంత్ బాబాసాహెబ్ ఘోషాపాడి గారు ఉత్తమ విద్యావత్తులై వైదేశములకు బోయి చదువుకొని నిచ్చుగించ విద్యార్థుల సహాయార్థముగా 70,000 లతో నొక విధి చేర్పరచిరి. శ్రీమంతు గారును బాబాసాహెబ్ నగరమున సోపిటకు చిట్టుపీను గారును, మా. ఆర్. పి. వరంజిగారును ఆ విధికి ట్రస్టీలుగా చేర్పడిరి. ఆంధ్రదేశమున నుదాహరించి గల భవితము, జమీందారులును వారివలెనే ఆచరించిన జేకాభివృద్ధి కౌశలీయు సహాయ భూతులు కాగలరగా!

స్థానిక స్థానము

కాలమాన నిధి:—నిధికిన ఉధికోష్ఠము 98.2 డిగ్రీలు. ఉధిమాన్యు 78.8 డిగ్రీలు.

దీనముల వెలిగించు కాలము:—ఏ. పి. 18, 19వ తేదీల 6-51 గంటలకు దీనములు వెలిగించుటకు.

చెన్నపురి అన్న దానసహాయము. —ఈ సహజమునకు చందాములముగా చెన్నపురి గవర్నరు గారు రూ. 150 ల నిచ్చిరి.

చెన్నపురి మహా వికారము:—ఏ. పి. 15-వ తేదీలో మరణమునకు చెన్నపురి మహావికారము సోకిన వారి 166 ములు ఆంధ్రులకు మృతికొనవార 21 మంది.

శ్రీరామము హోమాధ్యక్షము:—బాట్టలవలెనా చెంగా బహుశన కెంతగా నుండు తాతామత్తి ఉత్సవ వీధిలోని 17 వ గృహమున కై రామము మహాధ్యక్షము 18, 19, 20, 25 వ తేదీలకు జరగను. ఈ రాత్రి పుష్ప కలం ఆయ్యగారు సంగీతమును బాడెదరు. గోవిందసాయి పిల్లగారు విడితల వాయిచెదరు. డక్షిణామూర్తి పిల్లగారు కంటేన వాయిచెదరు. అలకనంది మృదంగమును వాయిం చెదరు.

దక్షిణాయుండియా ఆయుర్వేద వైద్య సంఘము:—ఈ సంఘమువారి యజమాన్యము క్రింద పండిత్ సి. మామరాయు మారు మొదలియగు గారు వైద్యమును బాధ్యి గోవిందప్ప నాయక పీఠము. నెం. 180 వ గృహము నద్ద ఈ నెల 19 వ తేదీన సాయంకాలము 4 గంటల సమయమున జరగను.

ధనాగారపు లెక్కలు:—గోంతుమువారి ధనాగారములలోను, రాజధాని బాంకింగుండియు, రాజధానికాపుల నుండియు దొరకనము వారికి చెందవలసినసొమ్ములకలదుగా మార్చి నెల ఆదాయములు గలసిండుచున్నది. 1914 నెల మార్చి రూ. 28,41,21,000 1915 నెల మార్చి రూ. 22,17,29,000 1916 నెల మార్చి రూ. 17,96,86,000.

క్రాంతి ఎవ్వోకేలు:—ప్రధాన వ్యాజునుత్తిగా డను వ్యాజునుత్తి కోట్టుట్రాటరు గారును బాంధ్రులపున్నర లక్ష్మీనారాయణ గారిని ప్రాంత కై ఎవ్వోకేలు గానియమించిరి.

పోలీసు బహుమానములు:—ఒకమాత్యకేలు నాగావారి చేసినందులకు గోయంబుత్తూరు జిల్లాపోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జి. ఆన్నాజీరావుగారికి రూ.50లకు కడపజిల్లా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఎన్. బాండ్లునా గారును గారికి కొన్నిబండిగంటు కేసులతో బాగావ:చేసినందుకు రూ. 75 లకు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జవరలు గారు బహుమానమిచ్చిరి.

హెచ్చరికలు:—అగ్నిగోళముల వేయుట హెచ్చరికము: ఏ. పి. 17:—ఇంతరేటున అనురంభమునై యున్న అమెరికను లండె. వీరూ నొకడు గాయపడి యుండెను. ఈప్రకారము కంయుక్తరాష్ట్రముల నుండి మార్చేయ్యవల పోవుచుండెను హెచ్చరికవలె ఒక అంగ్లజలాంతర్గామి యాన్టీనుకునై సగ్నిగోళముల వేసినది. అని ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

వృత్తాంతములు

మిక్కిలీ నొక మరణము. — గుట్టపులండ్లుచేయు ఎడర్ది కంపెనీ పోలీయిటరు వరుకు అనువతడు మరణించెను.

కంగరాష్ట్ర కర్తకము. — 1914-15 సం. సిక్కిము భూటాన, నేపాళము టిబెట్టులతో కంగరాష్ట్రముయొక్క కర్తకము నూటికి 12 చొప్పున డీణించెను. యధ్యయాలమున వ్యాపార ప్రైవ్యము కలిగినది.

బర్మా ఫిఫ్ ఇండి:— 367 వార్లను ఫాక్సుగారు కేవటి దినమున (18-4-16) కలకత్తా మెయిస్ట్రేటుగన బయలుదేరయరు. వీరు ఈప్రకారమునాట ముయొకమాసము నెలవు దీసికొనిరి.

ఆంగ్లో ఇండియన్ సేవ:—సేవకు గూర్చుటకుగాను లక్నోలో నొక మిటింగు జరగను. అందుకు గాను జె. హెచ్. ఏ. బట్టుగారు లక్నోకు కనివారమునాడే వచ్చియుండి గొల్కాచి మున్నగు వాయలతో సంభాషించిరి.

లిప్తయ మైస్ట్రేటుగనకు వచ్చుటకు:— ఈ నొక సామానుకు దింపి లండనుకుండి లిరన్నులకునకు వచ్చుచుండె మరెయొక నొకకు తగుముకొన ముందరిభాగమున వచ్చుకలిగిన దని రంగునునండి తెలియవచ్చినది.

క్రాంతివరుల పత్తులు:—బట్టెలు ప్రకారము విధించబడిన క్రాంతిపత్తుల ద్వారా మార్చి నెలలో జనకవారముండి 57000 రూ. ప్రకారములనుండి 117000 రూ. కేముకునుండి 98000 రూ. ఆదాయము చేసినది.

ట్రామబండి క్రిందపడుట:—వెస్ట్రోజీను కర్ణియల్లా అను 55 ఏండ్లయగుల పార్సీ మొన్నటి కుక్కవారమునాడు ట్రామబండినుమందుకెళుకు బండికినపుడు బండితిప్పల క్రింద పడిపాదము పడెను. వానిని వెంటనే ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి.

పోస్టుజవాన మాత్య:—మద్రాసు లయరుగురు విచారణకు బంపబడిరి. పోయినధనముకను దొరకలేదు. జవాన యొక్క కాళ్లను భేదించుట ఎవడో నేర్పరియగు కసాయి వాడు గోషిపట్టుండెను. కనకరత్నయందు డాక్టరుగూడ నిట్లయభిప్రాయము నిచ్చెను. పోలీసు దీప్త్యాటి ఇన్స్పెక్టరు జవరలునున్నగు ఉద్యోగులు కాకికచ్చిరి.

సమస్యనొకలోని తపాలా:—ఈ నొకయందు ఇందె యాకున, పోస్టేజులసంధికిని మంతులైన తపాలసంయు 550 కలవు. వీటిలో 250 వచ్చుమెనని. వీటినిగూర్చి వివరములు తెలియరాలేదు. లండనుకుండి సిలూకు మామూలుగ వచ్చునంది కానరాలేదు. ఇండియన్ రావలసిన బంగీలనుంది ఈ నొకవై పంపబడలేదు.

మహావృద్ధి ను మహాపథ:—తూ. నా నగరమున 22,23,24 తేదీలను సద్యతి ఉలాకు సంఘసభ జరగను. ఇందులకు ఏర్పాటులన్నియు మగిసినది. సభమాన్యు బంగారాలో కేసులడిక కాలయందు జరుగును. ఉత్తంహిమాస్థానము, చెన్నపురి బాంబాయి మున్నగు ప్రదేశములనుండి 400 మంది క్రింద నిధులు కావలసియన్నది. మొలసమనులెమాను సహెబ్బట్టాగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండురు.

పానిసీ సంఘమున కలతలు:— ఈ నెల 9వ తేదీన 999 కా మొట్టి జిజిభాయి గారు ప్రతికర్తలు బలమగు యత్నము జేయుచుండినను పురమందిరమున సభకు గానించుట యుండ! వాన్లము నూచించునియత్నము పార్సీస్ట్రీలు 17వ తేదీ నొకనడ తేసిరి. సమావేశమును జరుగనియినుండ కొందరు పార్సీల యత్నించుటకు వీరు తమ ఆనంతుప్పీ వల్లడించి, బ్రతిబంధముల సర్వటినిదాటి సభకు జనువదముగ నెరకేప్పన జరభాయిగారిని ప్రైవ్యమును బాగడిరి. ప్రతికర్తలు లిట్లు ప్రకరించి నంతులకు కౌతుకము జరగితిరి గూర్చిరి. జిజిభాయి గారు తమ అధ్యక్షమున సర్వర్తించిరి. అందుకుగాను సభవారకును కామోదభుండుచు వాయందు అధికప్రేమ విశ్వాసము వల్లడించుచు నొకటి గూర్చుమునజేసి ఆతిక్యాసవతి నొకవా: జిజిభాయిగారికి పంపుటకు సభాధ్యక్షులును, సర్ దిన్నా వెటిటా గారినికొరిది.

బరోపా మహా సంగ్రామము

చీనా విషయములు—విప్లవకారులతో రాయబారము

అగ్నిపైనికులకు అభ్యాసైత్యమత్యములును ఆహార ఆయుధసామగ్రిలును లేకుండుట

నౌకావిమానములు కానిస్టాంటినోపిలుమీద బాంబులను వేయుట

గ్రీసు సమస్యలు—విషయస్థితి.

ఇంగ్లాండు

నౌకలను ముంచుట.

లండను, ఏప్రిల్ 17:—కాన్స్టాంటినోపిలు అను అంగ్ల నౌక ముంచ బడినది.

స్త్రీచుర్రు మునుగుట.

లండను, ఏప్రిల్ 16:—అంగ్ల స్త్రీచుర్రు ఫెయిదపోర్టును కాన్స్టాంటినోపిలు పుష్కలైత్యము ముంచబడినది.

ఫ్రాన్సు

జర్మనీయులు మరల ముట్టడింతురు.

పారిసు, ఏప్రిల్ 17:—తన సైన్యమును స్వస్థపడగనే జర్మనీయులు మరల ముట్టడింపవచ్చును గాని వెనుకటికంటె మంచి పర్యవసానముల బడయులరా అని మాత్రమే మనస్సుక మాగ అర్థాధికార ప్రకటనము వెలువడినది.

పరాసువారి ప్రకటనము

పారిసు, ఏప్రిల్ 16:—మ్యూజునది నడవజేగట్టున క్రమపును తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. అనకోర అడవిలో ను 804 గు గుట్టయొద్దను పరాసువారి స్థానములను తలపడిరి. ఖడ్గితట్టునగూడ దోహదము వోరతుమొనర్చి హిందీహంటు లెను ఎ.వేజును మున్నగు ప్రదేశములందు ఫిరంగులు కాల్చు బడినవి. తక్కిన రంగములందు ప్రకాంతముగ నుండెను.

పారిసు, ఏప్రిల్ 17:—వెర్దెరంగమున ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. అనకోర అడవిలోను మాన్రొము దుమియన్సు రంగమునను తీవ్రముగ కాల్చబడినవి.

మెట్టుయొద్ద జర్మనుల రాకపోకల స్థానములపైని పరాసు విమానములు బాంబులను వదలెను. కానుష్టాన్సు అన్న ప్రి పాగ్నె అర్చు నర్ మెకర్సీయొద్ద రైలు స్టేషనులపైను గోను బతు యంత్రములపైను బాంబులను వదలబడినవి.

ఉత్తర సముద్రమున నొక పరాసు కేరఫ్టు విమానము 40 అడుగుల ఎత్తునుండి ఒక కేర్రు యుద్ధనౌకపైని 16 బాంబులను వదలెను. వానిలో చాలభాగము నౌకకు తగిలెను.

టర్కీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము

రోము, ఏప్రిల్ 17:—చిన్న యుద్ధములు జరిగినవి. గంటు ఫొల్కూసునకు తూర్పున ఇటలీయులు సాహస వన ముట్టడిజరిపి కొన్ని కేర్రుస్థానములను బట్టిరి. నుమారు 1 మంది కెడిలును, కొంతమందిగుండును పీరితబడినది.

ఇటలీయున ఇటలీవారి యాధికృత

రోము, ఏప్రిల్ 15:—ఇటలీరంగమున ఆస్ట్రీయనులకు దయ్యాల కంకుచున్నది. ఇటలీవారి విమానయుద్ధ కాళ నుదులకు కాణము. ఇటలీవారు కొత్తసంగతి నొకటి రివెట్టిరి. తనములమున వారిఫిరంగులు కేర్రువిమానములపైని ను గుండొక్కటియు గు; తిప్పవండెను. వడునెడు గుములలో ఆస్ట్రీయనుల పదివిమానముల నప్తమొందిరి.

మ్యా

వాతావరణస్థితి.

లండను, ఏప్రిల్ 15:—రిగా డ్యోకొశుక్కు ప్రదేశములలో క్కగ నెడకాయుచున్నది. డ్యోకాయాదలి మంచు కరగి యునది. భూమికిది యారవారంభించినది. ప్రివెలు బురద లు మాత్రము వెనుకటికలె నున్నవి. అనివెట్టగ్రాడు కిఖుడు డెయిలి తెలిగ్రావునకు తెలియబరచెను.

గ్రీసు

గ్రీసురాష్ట్రము సందిగ్ధమునబడుట.

ఏథెన్సు ఏప్రిల్ 16:—స్థితిగతుల చక్కబరచు నిమిత్తము దొరతనమువారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగుట కై రాజ్యాంగ సభ మేనెల 8 వ తేదీవరకు పొడిగించబడినది.

నెర్వీయనుసేనల నడుపుట

గ్రీసు ఇనుకవాడలవాడ నుండుట.

లండను ఏప్రిల్ 16:—మిత్రమండలి తాత్కాలికముగ ఆగ్లోస్టాలి నాకరిమించుటకు సమాధానమును ఏధేత్తునండి వచ్చిన యొక తంతికార్త నూచించుచున్నది. కత్తయొద్ద నెర్వీ యనున పుష్కలైత్యము మొనర్చుడెను. మేనెడొనియాకు పోవు తన ఇనుకవారి మార్గముల నీ సేన నువయోగించుటకాటంక వరువరలెనని అనుకొనుచుండిరి ఈతంతికార్త వివరించు చున్నది. మిత్రమండలివారు ఇండియా సముద్రమున జలాంత ర్గాములు లేకుండ నిర్బుటికి తేసిమొండక తప్పదు. ఈజిప్టును సముద్రమున అనేకమగు ద్వీపములుండుటచే నీ సమాధానము అంతర్గామి విరహితమొనర్చుట కష్టపాధ్యము. ఆకారణమున నెర్వీయను సేనలను వెట్టోగునుండి ఏథెన్సుజ్వారా తేరిపాన్తు చేర్చుటకును, మిగిలినవారమును రోడ్లపైనుండి నడపుటకును నిశ్చయించబడినది. గ్రీసుసముద్రముల క్రొత్తముగ గాచి యుండిన నెర్వీయను సేనలను ఇనుకవారిద్వారాగానిపోవవలసిన యగత్యము సంభవించియుండకపోవునని అంగ్లమంత్రి యొకని తో చెప్పినట్లు తెలియవచ్చినది. టూటుటనురాష్ట్రములయంత్రులు కానిస్టెంటిను రాజును ప్రధానమంత్రిని దర్శించిరి. వ్యక్తప గంభీరభావమును నూచించుచున్నది.

గ్రీసువారి గూఢచారి.

బహుమానము.

అలహాబాదు మార్చి 17:—ఒక గ్రీసు ఉద్యోగి పరాసు వారి తెలిపానుతీగను నరికి దానిని తన కచ్చేరియందున్న తెలి పానునకు తీర్చెను. పరాసువారి కీవృత్తాంతము తెలిసి వారతనిని కచ్చేరినుండి తరిమివేసిరి. రహస్యమును గనుగొన నీతడు తన ప్రాణముల నర్పించుకొనినందులకు గ్రీసుదొరతనమువారు తరనికి బహుమానము నొసగిరి.

అమెరికా

దొంగతనముగ రబ్బరును పంపుట.

క్రిస్టియోనియా, ఏప్రిల్ 17:—అమెరికానుండి వచ్చు చున్న యొక వర్తక నౌకలో నాకస్మికముగ నొక సంవి పిగి లినది. దానిలో కాఫీ విత్తముగలవని ఎంచుతీవాడును చెప్పిరి. కాని పిగులుటవలన దానిలో రబ్బరు ఉన్నట్లు స్పష్టమైనది. పిమ్మట పరిశీలించగాకట్టివి 250 సంయులు కనబడినవి. వానిలో కొంతభాగము రబ్బరును కొంత భాగము కాఫీ విత్తములను వెట్టిరి. ఆసరుకంతయు నాక్రమించుకొన బడినది.

విల్లూమరణము.

న్యూయార్కు, ఏప్రిల్ 17:—విల్లూకానికి డెబ్బ రిగిలినదనియొక శ్రేష్ఠ తిక్క చేయగ నాడు న్యులిసొండెనని యొ కరంగాగారి సోదరపుత్రు డాశకమును చివకాహాకు గొనివచ్చెననియొ నొక ధృవపదని వార్తవచ్చినది.

కరంబాగారి సేనలో 800 మంది పారలు గానిపుట్టు లతోగలసి అమెరికావారిని తలపడిరి. పరేలుమొదలు సాంటా కుర్రావరకును పోరుజరిగినది. మెక్సికోవారిలో 41 మంది మాతులైరి. అమెరికావారిలో ఇద్దరు మాతులైరి 7 గురికి గా యులు తగిలినవి అని అమెరికాసేనాని తెలిపెను.

మెసపోటమియా

మెసపోటమియా యుద్ధము

లండను, ఏప్రిల్ 16:—15 వ తేదీని తూర్పు గట్టున ముందుకు నడచితిమి. కేర్రుపుల ముంచిపానముల నెదురించి యాకరిమించుకొంటిమి. కేర్రు సైనికులు చాలమంది నడిసిరి. మేము పట్టుకొనిన కందకములలో రైదీలు వెక్కండుకొ డుండిరి. వాతావరణ స్థితి యనుకూలముగ నున్నది కాని వెద్ద వాన గురిసి పొగమంచు కమ్ముకొనినదని నర్ వెర్వీలేకు గారు తెలియబరచిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియావారు సప్లయచేసిన గోధుమలు

మెల్బోర్న్, ఏప్రిల్ 17:—దొరతనమువారికి ఆస్ట్రేలియా వారు గోధుమల విక్రయించియుండిరి. ఆ క్రయధరణమును 210 లక్షలపానుల నిదివరకే దొరతనమువారు వ్యవసాయదా రుల కిచ్చివేసియుండిరి.

టర్కీ

తురుష్కు సైన్యముల బలహైన్యము.

లండను ఏప్రిల్ 15:—టర్కీవారి సైన్యముల సరించినదిగాని అనేక తలమంది ఆయుధములధరించియుండిరి. వీరికి క్రొత్త క్షేత్రములేదు. సప్లయలు తిన్నగ జరుగుటలేదు. వికమత్యము ఏమాత్రమునలేదు. ట్రెలికొండు గోరిజనున బల్కర సైనికులుండుట తురుష్కు సేనలబలహైన్యమును నొక్కజెప్ప చున్నదేగాని బలవరచుటలేదు. కిత్వోన్ సైన్య క సంబంధము గును నవరోధములమాత్రమే రువ్యావారు గడువలసియున్నది. తురుష్కులు తమప్రధానస్థానములకు పారిపోవు సమయము వచ్చినదనియు, అప్పుడు వారులభియించుట కష్టతమనియు ఇటీవల లండనున గరయును నమృతముగలిగెను, తనములమున నీవైయంశములు మిగుల పొగొమ్మములని వెట్టోగ్రాడు విలేఖకుడు డెయిలి కాగితము కత్తికకు విశదీకరించెను.

నౌకావైమానికుల అద్భుతకృత్యము.

కానిస్టాంటినోపిలుపై బాంబులను వేయుట.

లండను, ఏప్రిల్ 16:—ఈ స. 14 వ తేదీని 8 నౌకా విమానములు జీటుతులిట్కనందు యంత్రాలయముపై బాంబు లవేసినవి. మరయొక విమానము ఎడిరియానోపిలు రైలుస్టేష నుపై బాంబుల వేసినది. కానిస్టాంటినోపిలునకు వెల్లి మరలి వచ్చుటకు విమానములు 8 వందలపైల్ల ప్రయాణము చేయవల యును. విమానములు బయలుదేరినపుడు వాతావరణము నాగు గనె యుండెనుగాని అనంతరమున మాత్రము పిడుగులతో వానపడినది. విమానములన్నియు నురక్షితముగ నెలవుల చేరి నవి. అని ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

చేతితోజేయుచు కాగితములు.

నిన్న మహాజనసభామండలమునందు కె ఎస్. కరియప్ప గారు చేతితో జేయుచు కాగితమునుగూర్చి యువకన్యకలించి, పూర్వకాలమున కాగితములులేవు. వానికి బదులు తాటియా కులు, కొన్ని చెట్లబెరడులు, నూలుబట్టలు, కొన్ని వృగముల చర్మములును వాడెచుచుండెను. విదేశములలో జేయబడు చున్న కాగితములు ఇప్పుడు దొలకుట కష్టముగా నున్నందున, కొన్ని యంత్రముల సాహాయ్యమున చేతులతో కాగితములు చేయుట ఉపయోగకరముగా నుండును. యంత్రములతో బని చేయునెడల పొందుకు 4 అణాలు వ్యయమగును. యంత్ర ములులేక పనిచేయునెడల పొందుకు నుమారు ఏడు అణా లగును. యంత్రములతో జేయబడు కాగితములను పొందు 12 అణాలకు అమ్మినయెడల ఎంతయోలాభకరముగానుండును. కర్మాగారముకొరకును యంత్రములతోజుకును ప్రారంభమున నుమారు 21 వేల రూపాయలగును. యంత్రములన్నియు మన జేతముననే చేయవచ్చునని యువవ్యాసకులు చెప్పిరి. తరువాత కొంతకాలకు ఈవిషయమై చర్చ జరిగినది.

మచిలీపట్నమున శభణు.—అమ్మిలు వారికాపాతకాల బహుమాన పువనశభయా, శ్రీలక్ష్మమజయయొక్క 11 వ వార్షికోత్సవ శభణు ఈ నెల 15, 16 తేదీలకు ఇష్టేలు కల క్షురుగారిభార్య కన్యకమ్మగారి యాభిషేకమున జరిగినది. కార్యదర్శి రిపోర్టును చదివెను. వారికలకు వెండిగిన్నెలు మున్నగు బహుమానములు సంతరమున నొసగబడెను. పి నాగే శ్వరరావు, సోను వేటినిలకంఠము, సి. మండరమ్మగార్లు ప్రత్యేకముగ బహుమానముల నొసగిరి.

వైద్య విషయము

నేత్రములు.

డాక్టరు వాల్టర్ బుష్మెల్ గారు "మననేత్రములు" విషయమునుగూర్చి యొక పత్రికాయందు వ్రాయుచు, నేత్ర రోగములందు ప్రధమ చికిత్సలనుగూర్చి యిట్లు వ్రాసినది.

కను రెప్పలను బరిక్షించుట.

నేత్రరొగము క్రిందిరెప్పను గొంతువలననేత్రగా, రోగిగ్రుడ్డను పైకి క్రిందికి త్రొక్కుచుండినయెడల క్రిందిరెప్ప లోభాగమును బాగుగా బరిక్షించవచ్చును. వైరెప్ప లోభాగమును బాగుగా టవ రోగి క్రిందికి పునరుత్పాదవలయును. నున్న గానుండు నూదిగాని పుల్లను వైరెప్ప మధ్యభాగమున అడ్డముగా నుంచి వట్టుకొని, రెండవచేతి నేత్రరొగము రెప్పల కొనలందును వెంట్రుకలనుట్టి మెల్లగా రెప్పను పైకివంచి పట్టుకొనిన యెడల వైరెప్ప లోభాగమును బరిక్షించవచ్చును. నూదిగాని పుల్లనుగాని తీసివేసి రెప్పనువదలిన యెడల రెప్ప యధాస్థితికి వచ్చును.

కండ్లయందలి నలుసులను, దుమ్మును తుడిచివేయుట.

మండక్రిందిరెప్పలోభాగమును బరిక్షించి నలుసులు గాని దుమ్ముగాని కంటియందు కనబడినయెడల వానిని మెల్లగా టవవలయును. టవగనే కన్నీరును కంటికికొద్దు వై లు నులుగాని దుమ్ముగాని యున్నయెడల అది కన్నీటితో కలసి రెప్పపైకి వచ్చును. అప్పుడు మెత్తని పత్రి తో గాని, బ్రష్ తో గాని, చేత దులు తో గాని దానిని తుడిచి నూనె నొకచుక్క క్రిందిరెప్ప లోభాగమున వేయుటయు మంచిది. క్రిందిరెప్పయందు నలుసులుగాని దుమ్ముగాని కంటి యందు వైరెప్పను వంచి దానిక్రిందనున్న నేమో చూడవలయును. గ్రుడ్డవైరెప్పగూడ నలుసులు అన్న నేమో చూడవలయును. వీనిని బాగుగా టవచుటకు సామాన్య నూత్నదర్పణి యుద్ధము నుంచుకొనుట మంచిది.

ఈగలు తిన్న పురుగులు.

ఈగలు, తిన్న పురుగులు కంటిరెప్పల లోభాగమున కేరి కట్టుట కలదు. అట్టి యివ్వము, ముందు పురుగుకను ఉన్నయెడల, దానిని తీసి వేయవలెను. పురుగును తీసివేయుటకు ప్రత్తిగాని చిన్న గుడ్డను గాని గోని వెచ్చని నీటితో కడిగి తుడిచి దానిని గొంతునందుకు వచ్చును. పురుగును దీసివేసినతరువాత కంటిని వెచ్చనినీటితో బాగుగా కడిగి ఒక ఆమలపు బొట్టును కంటియందు వేయవలయును. రోగికి చూపు గానుండుటకు కంటిపై కట్టుకట్టవచ్చును. మంటగాని నొప్పి గానియండిన అది క్రియముగాకపురకాలములోపోయి, గాయ మేమైనగతికయెడల త్వరతో మానిపోవును. కను రెప్పబాగు గావాలి నొప్పి యెక్కువగానున్న యెడల మంచి వైద్యుని యొద్దకు పోవుట మంచిది.

కంటిపై దెబ్బతగులుట.

కంటిపై దెబ్బతిగిలి కన్ను వాచినప్పుడు నేటికీ రోగి గ్రుడ్డను దడిపి దానితో కంటి వైభాగమును మెల్లగా కావరలెను. వాపును నొప్పిని తగ్గించుటకు మంచి లియ్యట యవసరముగాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు మంచుగడ్డనుగాని, చల్లని నీటినిగాని కంటిపైవేయుటయు మంచిది. వాపునొప్పి క్రియముగా 1,2 వారములలో తీసిపోవును.

గాయములు.

చంటిపిల్లలు గిట్టుకులను, ఇతరముక్కులు మొదలగు నవి తగులుటవలనను కంటికి గాయములు తగులుచుండును. మెల్లగా చూచుట కలదిగానుండును. కన్నుల వెంటపిరుముక కారుచుండును. కండ్లను నేడినీటితో కడిగి వైరెప్ప లోభలను రెండు అనుదప్పు బిట్టువేయుటచే గుణముగడును. కన్నులను రెండు దివళుకలతో తెరిచివేయవలెను. ఇంకను ఏమైన బాధ యుండిన యెడల వెంటనే వైద్యునియొద్దకుపోవుట మంచిది. అగ్ని కణములు మొదలగునవి కంటిపైబడి విశేష బాధ గలిగించుచుండును. అట్టియివ్వము వెంటనే గ్రుడ్డవైరెప్ప రెప్పల యందును ఎక్కడవైరెప్ప నలుసులున్న నేమో చూచి దానిని తీసి వేసి దివళుకలతో మూచుచు దానిని కడిగి 2, 3 బొట్లు ఆమలమును వేయుచుండవలెను. కడుగుటకు చిన్న పురుగుగొంతువచ్చును. దానివలనను తగులుటచే కన్నులకేమైన యపాయము గలిగినయెడల, వెంటనే సోడియం వైకార్బొనేటును పొడినీటిలో కరిగించి యానీటితో కండ్లను కడిగి అటువై ఆమలము నొక బొట్టువేయవలెను. ఒక్కొక్కప్పుడు కన్నులందు నున్న నూనె సాదా నవాసారము మొదలగునవి వడి పొక్కవచ్చును.

అట్టియివ్వము సారమునిపులియవైడి యుండునుండి తీయబడిన తినవారము పదార్థములలో నీరుకలిపి దానితో కడుగుట కలయును. తరువాత యధావ్రతకారము ఆమలమును మంచుగడ్డకు వైరెప్పల విధముగా నుపయోగించవచ్చును.

గుండెలు దడదడకొట్టుకొనుట

గుండెలు దడదడకొట్టుకొనుట ఏ రోగినిశేషమువలన వైరెప్ప గలిగినదికాదు. నరములయొక్కయు శేగులయొక్కయు విశేషములను హృదయమునట్లు కొట్టుకొనునట్లు చేయును. హృదయము ఎల్లప్పుడు కొట్టుకొనుచునేయుండును. ఈ స్థితి హృదయమునకు స్వభావస్థితి. హృదయమునకును నరములకులకు. గుండెలు కొట్టుకొనుటలోవడి ఈనరముల హృదయమునకు దున్నది. వానికి దగిర కట్టుబాట్లు మానువ వేచుచున కేర్రలునుకలదియన్నుండునకదా సాధారణస్థితియందున్నది. కట్టుబాట్లులేకున్న యెడలగుండెలు సాధారణస్థితియందుండితల వడిగా కొట్టుకొనును. మెదడునుండి రెండుజలల నరములు హృదయమునకు వచ్చుచున్నవి. ఇదియే హృదయము చే పనినిజేయుచున్నది. ఒకజల హృదయమునవారములు. రెండవజల ఆటంకవారములు. మెదటివారముల హృదయగతి వృద్ధికొందును. సాధారణముగా నదియే పనియను జేయటండును గాని యవసరమగునప్పుడు హృదయమును సాధారణముకంటె ఎక్కువగా బనిచేయునట్లు చేయుచుండును. రెండవ వారములనే హృదయమెప్పుడు బనిచేయుచుండును. హృదయమును గట్టుకొను రెండుపక్కలచే మెదడులాంగడిచుచున్నది. ఈరెండుపక్కలచే ఈ గట్టుకొను సాధారణ మగు నడక గలిగియుండును.

భయము, విసుగు, కడుపులోను నరములయందును అంగములు అక్రమముగా పనిచేయుట మొదలగు వానివలన ఆటంక నరములు పనిచేయుట మానివేయును. అప్పుడు హృదయము దడదడ కొట్టుకొనును. హృదయము నంత లోపమును లేదు. దడదడ కొట్టుకొను చున్నందున హృదయమునకు రోగము కన్పించిన తలచుట కనకాశము లేదు.

అపస్మారము - చికిత్స.

(ఎ. బి. ఆల్బెక్ ఎండి, డి. సి. హెన్)

అపస్మార రోగముగలవారి విషయమునందు దేహమును మనమునుగూడ బాగుచేయవలయును. పార్శ్వభ్రమణ రోగికి చికిత్సయందు పరిపూర్ణ విశ్వాసముండవలయును. వైద్యుడు కడుమెలకునతోను, బాగ్యైతర్యోనందవలెను. ముందుగా వైద్యుడు రోగికి వైర్యముచెప్పి తాను రోగమును నయము చేయగలనని రోగిని నమ్మించవలయును.

పూర్వస్థలమునుండి రోగినింకాక స్థలమునకు తీసికొని యక్కడ బంధుమిత్రులకు మారముగానుండుట మంచిది. వెర్ మిచెర్ గారి విశ్రాంత చికిత్స చాల మంచిది. దీనితో గూడ బవర్ల కమలగు స్నానములు, విద్యుత్ప్రయోగము, బిడలు పినుకుటయు, సాగు పదార్థములగు భోజనము, నిర్మలవాతములను అవసరములు జలచికిత్స, తేజచికిత్స, ఉష్ణచికిత్స ముఖ్యములు. ఉష్ణగ్రాహ వస్త్రములును, తగిన కేరీర వ్యాయమును తప్పకయుండవలెను. గొట్టెచ్చునీలక చల్లని నీటిలో స్నానములు; (ఫా) 80 డిగ్రీల నేడినీటిలో పూర్ణ స్నానములును చల్లనినీరు ఒంటిపై చల్లకొనుటయు; బిడలు పిసికించు కొనుటయు నరములకు బలమునిచ్చును.

ఆహారము.

బలకరమగు ఆహారము రోగినింక యిచ్చుచుండవలెను. ఈ రోగు లిదివలనకే దిట్టుగా భోజనముచేసి యుండిరి కనుక వారిప్పుడు ఆహారమును తగ్గింపవచ్చును. కొండలు రోగములంకణముచేసి మూర్ఛవచ్చుకొందును. నయము భోజనకాలమున వారు ఆన్నమే మాత్రమును వినదు. కాని వాగుగా బరిక్షించినయెడల వారు భోజనములకు నయము అమితముగా దినుచుండును. అందలు నట్లుండునని చెప్పకాలము గాని ఆనేవలయుండును.

కారము, ఉష్ణము, వగరు మొదలగు గాటుగల పదార్థములు మానుట మంచిది. టీ, కాఫీ, రోగి మున్నగునవి కూడ యపవ్యయాలతో జేరవలె. తేమట నరముల బలమును దగ్గించును. రోగుల విషయమున నది మరింత హానికరమని చెప్పవచ్చును. అపస్మార రోగులు మాంసాహారమును వర్జించుట యుత్తమము మాంసాహారము గూడ నరములను ప్రోత్సహించజేయును. మాంసాహారము మత్తుగలుగజేసి, దానివలన అజీర్ణ వ్యాధిని పెంపొందించును.

బాగుగా బండిన పండ్లను దినుటయే బలకరముగా నుండును. నుభముగా జీర్ణించును. సాధారణముగా అన్ని పండ్లను జీర్ణకాలమునుండి అజీర్ణ పదార్థములను దొలగించబ్రయత్నించుచుండును. ఫలాహారము నరములను చిత్తస్థితియందుంచును. అన్నివిధములగు పండ్ల నుపయోగించవచ్చును. కాని కూరలు, గింజలు, ఆకుకూరలు, పచ్చివలు, ధాన్యములు, పాలు, పెన్న, గుడ్డు అపస్మారరోగు నుపయోగించవచ్చును, ఆహారము బాగుగావండుట మంచిది. ఒక్కొక్కసారి ఆహారమును గుడికొరకు కొంచెముగా మార్చుచుండవచ్చును. దివళుకలను మూచిసాదలు భుజించినచాలును. భోజనములకు మధ్య (నరకాలములందప్పు) నిశ్చించుట తగదు.

లడ్డులనున్న గు పదార్థములను నిలువయుండిన పండ్లను గొట్టెలుకు పులునుమున్న గునవియు నుపయోగించవలెను. ఉష్ణఆర్థెల్లుముగా వేసికొనవలయును. ఇతరపదార్థము లన్నియును అపవ్యయములు.

నాయురు సంఘ మహాసభ.

సభ 17 తేదీని దురల సమావేశమయ్యెను. సంఘాచారములు, విద్యావిధానములయందలి మార్పులు, తెగలలోని వివిధకాఖ లనేక మొనరించుట మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన తీర్మానములు వెల్లడి అవసరమిది యాచారములను, పలువురు ప్రముఖులు గంభీరవ్యాఖ్యలు వినర్చిరి. ఆంత్యోపవ్యాఖ్యలను అధ్యక్షుడు వివాద బహద్రుల కనుజాకరముగాను ఆంగ్లేయులకు విషయము కలుగవలెనని ప్రార్థించుచు మహారాజా వారి శుభుశంసత్తిని క్లాఫించిరి. నాయకుల స్త్రీలచే బాతీయగీతము సాదవడెను. సాయంత్రము 5-45 గం సభ సమాప్తమయ్యెను.

కేరళీయ నాయకు సమావేశమై వెంటనే వెళ్లికొంటు గొవిందపిల్లె గారు. అధ్యక్షుడు చాలాసార్లు ప్రసంగించుచున్న గు వారలకు విందుజేసిరి. అధ్యక్షుడు రేకటివరకు క్వీలా ను మార్గమున చెప్పి పురికి వెళ్లెను.

చంద్రగిరమునుండి బంగారీ కలంటియరులు పుడుచ్చేరికి పోవుట:- చంద్రగిర మెయిలులో ఈనెల 16 వ తేదీ రాత్రి చంద్రగిరమునుండి పుడుచ్చేరికి పోవుటకు 22 వ బంగారీ కలంటియరులు బయలుదేరిరి.

గుడివాడకుండు వాటకపర్యవేక్షకులు:- గుడివాడ యందు సభలు జరిగవై యున్నవి. ఆవారమున వాటకపర్యవేక్షకులుగూడ జరుగును. మైసూరు జమీందారు గారు తమ వాటకపు కంపెనీతోడి విచ్చేసిరి. ఇంకను అనేకమగు కంపెనీలు పర్యవేక్షకుల వినగును.

పోలీసు కనిష్టేబులను తుపాకులతో కాల్పుట:- కాంచనపరమిపముక ధాతును పోన్యాలను యద్దర యూరోపియనులు మోటారు వైక్కుమీదినుండి పోవుచు పోలీసు కనిష్టేబుల నిద్రకి తుపాకులతో కాల్చిరి. ఆయుర్యోపియనులు నక్కల జేటాడుటకు మెన్న రాత్రియందు దేరిన తెలియవచ్చెను, వెంటనే వారినిదేరి ఆరెట్టచేసిరి.

వాత్సవేను:- వేదమంగళమున ముగ్గురు జేయవైర్లు పులక పొందుకట్లు మరణవారు అంగడికొయిరి. ఆచార్యుల నరకు చుంచి కట్టుకొనలేదని వారు తావులలో పోనికొట్టిరి. వాతాదెబ్బలవలన చనిపోయెను. వైద్యులు పట్టుబడుటకు వారలకి తలనువరికి అటకొక యెడల మరణముననున్న ఒక సాదలో వాచిరి పోలీసు వైక్కు వేరుచేయింక వారాకము రెండుచేతుల పట్టుకొనినని తీసిరి. పుల్ల పోలీసు గ్రామినికొట్టిరి. తిరునల్వేరిపట్టణ కోర్టులో విచారణ జరిగెను. చనిపోయినవాడు రిజిస్టరీ చేయించిన కొన్ని పత్రములనుగూర్చి వైద్యులతో నీ వేలిమందలను పోల్చిచూచి వేలిమందల పత్రములను చూచి చనిపోయినవాడు ఫలావా ఆహారమును జడ్జి ముగ్గురు మర్యాదమీదను వేరనుమోచి యావజ్జీక వ్యవహారమునకు వారి కందరికిని నిధించెను.

పూతుకమ్మగములవలన జననవృద్ధి:- ఈవ్యాజమున నిరుదు సంకడేయన 882 వారులైరి. ఈవయసున 423 గురు. వారులైరి. చిటిగాండుడివిజయవారిపత్నీకన్యకలలోను మరణములు వచ్చినవి. సామాన్యములను నిరుదు 4866 గురు చనిపోయిరి. నరదలవలన పాములు కొట్టుకొనినవృత్తులననే ఈసంఖ్య వచ్చినది. పూతుకమ్మగములవలన పాముకాటు వలనను 4185 పురువులు మృతినొందినవి. 2769 పూతుకమ్మగములు సంహరింపబడినవి. వానిలో 275 వెడ్డపులులు 496 చిరుతపులులు గతసంవత్సరమున 1893 పాములు చంపబడినవి. పూతుకమ్మగములను చంపినందుకు రెండు రు 1,78,977 అను ఈవిధు రు 178 అను ఇవ్వబడినవి.

గ్రామ వ్యవస్థలు

[వ. పి. పాత్రో బి. పి. ఎల్. గారు]

II

ఇక్కడి కాపులలో నొక విశేషమైనది. ఒక కుటుంబమునకు యింట్లో ముగ్గురు కుమారులు దగ్గర బంధువులు కన్పించినప్పుడు తలయొక అయిదేనియందు బియ్యమును కట్టుకొని కన్పెదరు. ఒక కట్టుకొని తినికొనివచ్చెదరు. ఎక్కువో ఒకప్పుడు వారిచాటికి తిరిగి వచ్చివచ్చెదరు. బిడ్డ వచ్చినను తనబంధువుల ఇంట్లో కార్యములైనప్పుడు, కట్టుకొనివచ్చి తినివేసెదరు. పెండ్లి అయినప్పుడు ఎంతో కొంతసామ్యముకొనెడిట్లుగా క్రిందవచ్చును. ఈట్లుగా ఆ కుటుంబమునకు కొద్దిగనో గొప్పగనో సామ్యముకొని నుండును.

తమ్మినాయకు కుటుంబములో పెండ్లి బంగారపు వస్తువులేమియులేవు. ఉక్కు వస్తువులు తమ్మిగొన్నందున కొంత ఋణము కాగా భార్య తనచెల్లెలలకు ఎక్కువగాని తిప్పకేసి నది. కొద్దిదగ్గరలో నొకటిమాత్రమే అందులకు బంగారమున్నది. వాడెలాటియోకల ఇల్లు. ఇంట్లో మూడుగంటలు ఇంటికి ప్రతిసంకల్పముగా నేసికొనవచ్చును. తమ్మిగొన్నప్పుడు మాడు రూపాయలు ఖర్చు. ఇందులో పెద్దల్లెలు చాల సామ్యమును. మూడు రూపాయల నూడే పెద్దల్లెలకు ఎక్కువ ఇచ్చును. మంటచెక్క ధర అకలిమితము. అదేవి అధికముగా "కట్టపుట్టిక" కంట్రాక్టున కమ్మదురు. అదేదొక్కడే కొని కొనవేసి తనచెల్లెలు కన్పించినప్పుడు ధర అమ్మదు. దొర తనమునకు కర్రల డిపోలు పెట్టింది ఎంతో కొంత ధరను నిర్ణయించి అమ్మినందుల కొంత బాగుగ నుండును.

రెండవెంబులతోపు ఇంటిలో సాక్షిసామను లేదు. మరియూ వాటినికొంచుగిన్నెలున్నవి. ఉక్కును అనుటతోడనే కాపులలో వాటివచ్చును. తమ్మిగొన్నప్పుడు నేనెప్పుడు నేనెప్పుడు. అప్పుడొక కొడిని తిప్పివచ్చును. కనుకనుచాడుదిద్దయమగ్గునం దినయెడల అందరును ఉక్కుగొని ఒకగొరిన నేటవేయవచ్చు. ఇదిగాని నేటవేయవచ్చును. బిడ్డనుకూడ పెట్టుదురు. తొలగించిన తరువాత తొలిసారి బిడ్డనుకూడ, కొడిని భూమి వికల వేయవచ్చును. చుట్టుకట్టన్న కొందరు రయతులు వంట దిమ్మలలో నాలుగువేటలు వేయదు. కొన్నిచోట్ల గ్రామములందరు ఉక్కుడిగాగాని గ్రామములందరి పక్షమున మోడుబడి రైతుగాని, చిన్న పోతులను విరి ఇచ్చుచుండును. ఒక సాకరైతు భూమిని తప్పకరైతు 18 చుట్టుకట్టను విరి ఇచ్చెను. వారిపన్నెంబుల తిప్పిన భూమిని ప్రక్కన కాలేదు. వంటలు వండక ఆరైతు ఋణమునది బిడ్డనుకూడ అమ్మినందుండి అతనికిను విముక్తుడు కాలేదు. ఇతరజంతువుల పోషణలకు నిట్లు తృణపాత్రయగుగ పాటింపిన వారికిటి పోషణపత్రికను జరుగవలసినది.

వంటచేసిన చాలసమయము ఇందరులోనే చెప్పియుంటిమి. నెలసెలపులు తమ్మిగొన్నందున స్త్రీగర్భవంది అజాపంతులను పుత్రపునిగర్భవంది రెండుఅజాలను అడవి అధికారులు కనుకలచేయుదురు. బండికలకు మూడురూపాయలను పుచ్చుకొంటారు. ఇంతదెబ్బుపెట్టి గ్రామమున వంట చేసెదరు కొందరుగనలేక, పిడకలను వాడెదరు. కాపున పోలూడులలో తరుచు వేడను వేయకలకున్నాడు. భక్తులపాకలను పెట్టే వేదారును ఒకగొరిపాకవేయదును. అనియంతా కట్టి నుట్టియైన తరువాతదానిని పోలూడులో వేడనుచుండును. ఇంతకొక్కొక్కటి వేడవేయవచ్చును. ఆరైతులతోమీదగాగాన నముండును. ఇందరు వారికి కొడు అజాపంతులు. తమ్మినాయకు తనమాట్లకు చదివించలేకపోయెను. కానీచదువును ఉచితముగ చెప్పయెడల వారిని బడికి పంపించుట కిష్టపడినది ఇప్పుడున్నది. సంవత్సరమున మూడేవార్ల భార్యలమీద పశువులను కాచుటకు పిల్లవాడు నొకని కుడర్చును. ఇప్పుడతనికి 50 రూపాయల ఋణమున్నది. ప్రతిరోజున కాలసిన సామనును చిల్లర దిక్కునకులో కొనుక్కొంటుడు. కొన్నిరోజులలో వారికి ఒకపూట భోజనము. వ్యవసాయపు అడనులో స్త్రీకి 1 1/2 అజా మొదలు 2 అజాల వరకును పుష్పమును 3 1/2 అజాలు మొదలు సావలూరకను కూలి ఇచ్చెదరు. తమ్మినాయకు కాపురమున్న పిడిలోని చాలవలం ది రయతులు తన మామయలను అమ్మకొని రంగము పెట్టినారు. కొందరు ఏ కట్టుకొనితో లేచిపోయి కాపురము లేర్పరును కొనిరి. గత వత్సరమున ఏడుగురు రయతు లిక్కడనుండి తెల్లి

పోయిరి. తమ్మినాయకు ఇద్దరుకొడుకులు. ఒకబండి యున్నది కనుక తాను కాలక్షేపముచేయుచున్నానని తెలియజెప్పినాడు. జీవనము గడుచునో లేదో, తగినంత తిండి దొరకునో లేదో ఇన్ని ఇబ్బందులున్నవి. ఏ పోలూడును దున్నునందుకలన పరిపతి కలిగి కాలక్షేపము చేయవచ్చును భావములు వ్యవసాయము ఉన్నతస్థితికి వచ్చుటకు ఆ నూకూలములు గ లేవు. నుంచి పరితనముండుటకు నిరంతరము వాటుబడుచుండవలెను. ఏదైన ఇబ్బంది కలిగినయెడల తగిన తిండియుండినగాని రైతుకు సంక్లిప్తి యుండనేరదు. ఇట్టిలోకము అప్పులకాలము గ్రామములలోని వారిని బాగుచేయుటకష్టము. వ్యవసాయదారులును, రైతులును తమ భూములను అమ్మివేసికొనుచున్నారు. జిరాయతీ భూములకు రూ 800ను ఈనాడులకు రూ 400 లును ధర వచ్చుచున్నది. భూములవలన పుష్పములు. తనవ్యయము, ఒక 1 1/2 పండిను తగినంత రాబడిమిగులకపోయెను. భూముల ధర రెండుడు పేరికి పోవుచున్నది. వారి నడుగగ, భూమి లెక్కను వ్యవసాయపువాతుల చేతులలో లేవు. ఏ ధన స్వామియో వారి ఎంతో ఒకరికి కవులకు ఇచ్చును. వాగు పెట్టుకొని పెట్టిన సామ్యముతో కొంత వడ్డీగట్టిన చాలునని వాటినికొందరు తెలియజెప్పిరి. ఇతర వృత్తులలోనివారు ఒకరి మీద నొకరు పోటీకి వచ్చి తనవేయము మిగులదని తెలిపినను, ఎక్కువ కిక్కులకు కవులు వచ్చినెదరు. నాలుగందల రయతులు తన భూముల నమ్మకొని ఎవరికైనో కొంత మామ్యము కవులు పుచ్చుకొని నేవ్యము చేయుచున్నారు. తమ్మినాయకు ఉక్కు భూమిని దున్నుచున్నాడు. దు 14 ల కిక్కులు పెట్టింపుచున్నాడు. అందులో అతనికి 10 కాకల్లగోలు, పదిరూపాయల సొంతము వండును. ఈవంటమీద అతని కిక్కులుపెట్టింపును. ఈ సంవత్సరము పోడిటలపోయినది. ఇక్కడ చెరకుపంటకొని పడికా! దీనికి వారు వింతకారణమును తెలియజేయుచున్నారు. చెరకుతోటలకు చుట్టు కట్టకును కంచెలుండవలెను. చాలవెడుకు కావలయును. కంచెలకు కావలసిన కట్ట, పుడిక, పెట్టు అడవినుండియే తెచ్చుకొనలెను గనుక ఏదీ బోలెడు పోడి కొని ఎక్కువ తంటాలు పడిన తరువాత కట్టదరి రైతులు చెరకు పంటను మానుకొనిరి. సేసంగతి సంవత్సరములను విచారించునప్పుడెందరో గయతులుండిరి. వారందరి ఇబ్బందిని గురించియే మొత్తుకొనిరి. ఈ విషయమును బాగ్రిత్రగో విచారించుట యొక్కము. ఆ సంగతుల నన్నిటిని విచారించుట ప్రస్తుతపు విషయము బాగ్రికాదు.

ఆంధ్రోద్యమము

సాయిసంఘమువారి కర్మటనము.

(ఒకనిలేఖనవివరము)

శ్రీమద్రాష్ట్ర 14. నాలుగవ ఆంధ్రోద్యమజనకభక్తి ప్రతిభులను ఆంధ్రోద్యమజనక ఆహ్వానము తెలుపున, కొండవేలంబుయ్యి కాతా శ్రీరామకృష్ణ చట్టిసరిహం రావుగార్లు నిన్నటికొక మూలకట్టలను సందర్శించిరి. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు కార్యకర్తలనుచే మరల రెండు గంటలపాటు డిల్లీ పోయెడియె. నిన్న సాయంత్రము అటు గంటలపాటు పోయెడియె. తనలోలో సభ యొకటి జరిగెను. పరమాత్ముని సరసింహయ్యగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సభకు చిత్తూరు పేటకు జరిగెంతయునది సభ్యులు రాకుండుట వోచినయెను. ఆంధ్రోద్యమ జలుపుడు విద్యాధిపతి కథకురాలే దనిన తక్కినవారే పోయెడియె.

అగ్రాసభాధిపతి పోయెడియె. సభాధిపత్యము జరిగెనదిగ, శ్రీరామకృష్ణగారు దివ్యసంగీతంబుగడగిరి. వారియకవ్యాసము గంభీరభావ సమృద్ధిమై నివృత్తిపాత మార్గాలంబియై సరళమై చుట్టుకట్టకు వాక్యభరితంబై రసవదలించిరి. ఉత్సాహకరముగనుండి సభ్యుల నాకర్షించెను. ఆంధ్రోద్యమజనక ప్రమాను సంగ్రహముగ నుపన్యాసములు తెలియజెప్పిరి. విషయ విమర్శయు జరిగెనదిగ నక్కానింజనెదరి.

అనంతరము చట్టి సరసింహారావుగారి పర్యవేక్షణమై "చిత్తూరు ఆంధ్రోద్యమ" అనుపేరున ఆంధ్రోద్యమజనకభక్తి సభ యొకటి స్థాపించెడియె. దానికి పరమాత్ముని సరసింహయ్యగారు దివ్యసంగీతంబుగడగిరి. వారియకవ్యాసము గంభీరభావ సమృద్ధిమై నివృత్తిపాత మార్గాలంబియై సరళమై చుట్టుకట్టకు వాక్యభరితంబై రసవదలించిరి. ఉత్సాహకరముగనుండి సభ్యుల నాకర్షించెను. ఆంధ్రోద్యమజనక ప్రమాను సంగ్రహముగ నుపన్యాసములు తెలియజెప్పిరి. విషయ విమర్శయు జరిగెనదిగ నక్కానింజనెదరి.

నేడునడుము 7 గంటలకు చట్టి సరసింహారావుగారు చిత్తూరు రామచంద్ర ప్రభుభాండారమును దర్శించిరి. వారు నేడు రెండుగంటల బండిలో తిరుపతికి బయలుదేరిపోయెదరు. తిరుపతియందున్న ఆంధ్రోద్యమ వారిస్వాగత మొనంగుడెరు. వారు సందర్శించు. ప్రతిసగర వాస్తవ్యులను వారికిదొడ్డులుగనుండి ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపకమునకు బయలుదేరినవారిని నమ్ముచున్నాడు. ఈయాంధ్రోద్యమ యుద్ధమును సభ్యులగుటకు నీకర్మయెడల అనుగ్రహము జూపుగాక.

II

నడువట్టి ఏప్రిల్ 14. గుంటూరు పురవాసులకు వేంకటప్పయ్యపంతులు బి.పి. బి.ఎల్. గారును, సరసింహారావుపంతులుగారును, సీతారామకృష్ణగారును రెండుదిన సులక్రిందట చదవలెన విషయముచేసి యుండిరి.

12 వ తేదీని కాలేజిసందర్శనకు సీతారామకృష్ణుల వారు, బుద్ధచక్రితులను, వారికథానూపకము, నుపన్యాసించి సభ్యులను మిగుల రంజింపజేసిరి.

13 వ తేదీని వేంకటరమణస్వామివారి వేదాలయమున వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు, న్యాయపుర వాగుంభవలతో "ఆంధ్రోద్యమము" నుగూర్చి చాలతడవు పువ్వనించిరి. ఆంధ్రుల యొక్క పోరాటమును, వారి పూర్వోక్త్యమును ఇప్పటి స్థితియును పోల్చి, శిల్పానికలయించును, కావ్యకల్పవారి భావచతుర్మూలయందును, సాంఘికసంకల్పియందును వాటికి డీకడ కేట వచ్చుచుండుట నొక్క వక్కానించిరి. మనము ప్రాచీనాంధ్రులతో దులయాగుటకు భాషా ప్రపంచము కట్టిపెట్టివేయవలెననియు, కళాకాంక్ష లేర్పరచి ప్రత్యేకముగా యూనివర్సిటీయొక్క డిప్యూటీ, ఆంధ్రోద్యమములను మాత్రమే చేర్చి యొక రాష్ట్రముగా నేర్పమనట్లు వారతనము వారిని బాగ్రింపవలయుననియు వారు నుడిచిరి.

సభ్యులలో ముగ్గురు మాత్రము ప్రత్యేకరాష్ట్ర విషయము సంగీకరింపక, ఉపన్యాసములతో చర్చించిరి. అగ్రాసభాధిపతి ఆర్. కే.సి.గిరిరావుగారు ఉపన్యాసములు యభిప్రాయములతో నేకీభవించిరి.

పిదప ఆరసింహారావు పంతులుగారు, కాకినాడలో నేనెల యందు జరిగినోపు ఆంధ్రోద్యమజనకభక్తి పురవాసులను ప్రేమపూర్వకముగ వాహ్నినించిరి.

ఇచ్చట ఆంధ్రోద్యమజనకభక్తి నుపకాఖ్యాసంఘము నొకటి లేర్పరుచునట్లు మిదు మైక్కులో తెలుసు వండితులు కిరీవాసయ్యగారు రొకటి గూర్తును నుపహించిరి.

అందుల ఆర్. గిరిరావుగారు చెప్పెడియె. వారు 11 నుండి సభ్యులుగాను ఒక నమిలి స్థాపించవలెను.

అగ్రాసభాధిపతి పురవాసుల తరపున ఆంధ్రోద్యమజనక సేవచేయుచు ఇచ్చటికి విచ్చేసిన వేంకటప్పయ్యగారు వారికి వందలము లాచరించిరి. తనవార సభ్యులగిరినది.

కాకినాడకును వారియమార్గముగ ఆరివారమునాటి 10 గంటల పాటికొందరును భూమికుమారు బాలులు వేసి పదిమిను చాలవరకును పట్టణమును అంధకారబంధుర మొనర్చెను. తుపాను ఒక గంటకాలము నిలచెను. వెనుకాలి నిసరి. తొట్టి యాడు ఇ.టి.కప్పు తెగిరియెను. చెట్లు కేర్రతోడ వెలగిరి. పెద్దభవములనుండి ఇటుకలు రాల్చి నిగబాగి పలువుర గాతరచెడి. గంగాదియందనేకమగు కడవలు చుట్టిపోయినవి. చచ్చిపోయినవారును లనకములు నీటియందు లేలుచుండినవి. పశువులపాక పోకదానికి నివృత్తియెరి. అందుననున్న ఆవు మేకలు రెండుడు అగ్ని పాలయ్యెను. 8 1/2 గంటలపాటు కుపాను అంతయున్న కాని ముప్పవేడిపోలేదు. ఇట్టి తుపాను ఎప్పుడెదగరని వృద్ధులు చెప్పెచున్నారు.

కస్తూరి

వివరములకు, కలరాకు, సుధికి, బాలెంతోగము వలకు వాడుకములకు, చిన్న రిద్దల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మంజుని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రయోజనములేదని, వరుస ముగ్గులను లంకదొరకుట దుస్తరము. మాడిపోయెదలె కస్తూరియందెదరకవార్తము లేనియును. కేర్రబద్ధపు ఇంతవరకు మాత్రపునుండి కొనిన వారలవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొనసారి పరిక్షించినను తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొన మనపోతు. కలం 1-కి రూ 80.00. అమ్మతారవలం దీనికి 6, తంబుకెట్టిసిద్ధి, మదగాను.

THE GREAT WAR.

Greek Affairs: An Acute Stage Reached.

NAVAL AEROPLANES BOMBARD CONSTANTINOPLE.

Chinese Affairs: Negotiations with Rebel Leaders.

DISUNITED, ILL-TRAINED, ILL-SUPPLIED TURKISH ARMY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Imperial Institute Transfer Bill Passed.

LONDON, April 17. The House of Lords has passed the Third reading of the Bill transferring the management of the Imperial Institute from the Board of Trade to the Colonial Office. (See March 24th.)

A Ship Sunk.

LONDON, April 17.—The British Ship "Cardonia" has been sunk.

Smuggling Rubber into Germany.

CHRISTIANIA.—Accidental bursting of a coffee bag on board a line from America resulted in the discovery of 250 bags partially filled with rubber. The whole consignment was confiscated.

Submarine Campaign.

More Steamers Sunk.

LONDON, April 17. The British steamer "Fairport" and the Norwegian steamer "Fusnastaff" have been sunk.

France.

Enemy Warship Attacked by French Gun-Aeroplane.

LONDON, April 17. A French gun-aeroplane attacked an enemy warship in the North Sea from a height of 300 feet, firing sixteen shells. A majority of them hit the warship.

PARIS.—The communique says:—On the left bank of the Meuse the enemy violently bombarded our positions in Avocourt Wood and at Hill 304. On the right bank there was artillery activity on both sides in the Region Douaumont and Woeyre and sectors Moularville, Haumont and Les Eparges. The day was comparatively quiet on the rest of the front.

PARIS.—The communique says:—There was only artillery activity at Verdun. It was intense in Avocourt Wood and on the front Morthomme to Cumières.

The French air squadron attacked German Communications at Metz bombing the Railway Station at Conflans also factories at Rombach and the Railway Stations at Arnville, Pagny and Ars-sur-Meurthe.

Verdun to be Attacked Again.

PARIS.—It is semi-officially stated that it is highly probable that the Germans will again attack when their troops have been reconstituted, but it is very doubtful whether they will fare any better.

Russia.

Weather Conditions.

LAHORE, April 17. LONDON, April 16th.—The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent says:—In the region of the Riga and Dvinsk the weather is warm and sunny. The Dvina is quite clear of ice. The ground has already begun to dry. Pripet marshes are however, at their worst.

Turkey.

Naval Airmen's Great Feat. Constantinople Bombarded.

LONDON, April 17. It is officially announced that on the evening of the 14th instant, three naval aeroplanes at Constantinople dropped bombs on the Zeppelin powder factory and aeroplane hangars. Another naval aeroplane bombed the Adrianople Railway station.

The flight to Constantinople and back was three hundred miles. The weather was fine at the start but thunderstorms supervened. All the aeroplanes however returned safely.

Turkish Army's Weakness.

Disunited, Ill-trained and Ill-supplied.

ALLAHABAD, April 17. LONDON, April 16th.—The "Daily Chronicle's" Petrograd correspondent says that Turkey's Regular Army as a whole has ceased to exist. There are still a hundred thousand men under arms, but they are

disunited, ill-trained, and ill-supplied. The presence of Bulgars in the Trebizond Garrison emphasises without relieving the Turkish weakness. The obstacles confronting the Russians are mainly climatic and topographical. These statements are doubly significant, because it was recently believed in London that the moment was near when the Turks retiring towards their bases would become formidable. ("Pioneer" special cable.)

Minor Operations.

ROME.—The communique reports generally minor operations. The Italians made daring attacks east of Montefalcone and captured new advanced positions with a score of prisoners and ammunition.

Italy's Superiority in Air.

LAHORE, April 17. LONDON, April 16th.—The Austrians on the Italian front are handicapped by Italy's superiority in air. A wonderful invention makes the fire of the Italian anti-aircraft guns practically unerring. Austria has lost ten machines in a fortnight.

Italy.

LONDON, April 17.

Greece.

ALLIES AND GREECE. Transport of Serbian Troops. Greek Railway to be Used.

LONDON, April 17. The explanation of the Allies' temporary occupation of Argostoli is indicated by a telegram from Athens, which says that there is talk of resisting the use of the Greek railways to Macedonia by the Serbian army from Corfu, where it has been completely refitted. The Allies have by now doubtless cleansed the Ionian Sea of submarines, but it is most difficult to clear the Aegean with its hundreds of islands. Hence it has been decided to transport the Serbians overland from the railhead at Patras and thence via Athens to Larissa and to make the short final stage by road. It is stated that the British minister declared to an interviewer that the need for transporting the Serbians by rail would not have arisen if the Greek waters had been properly watched.

An Acute Situation.

The ministers of the Central Powers have visited King Constantine and the Premier, and the situation is showing signs of acuteness.

The Crisis in Greece.

ATHENS.—It has been decided to adjourn the Chamber till May 3rd in order to give the Government a free hand to deal with the situation.

A Greek Officer as Spy.

Rewarded for Obtaining Information.

ALLAHABAD, April 17. It was recently discovered that a Greek Officer had tapped a French telephone line at Karaiculi and connected it with the receiver at his office. He was turned out of his office at the muzzle of a French revolver. A Government Paper now states that he has been decorated for risking his life in procuring information. ("Pioneer special cable")

AUSTRALIA.

Australian Wheat Deliveries.

MELBOURNE.—Australian farmers have already received over twenty-one millions sterling for wheat delivered under the Government.

Rumania.

The Teutons and Rumania.

LAHORE, April 17. LONDON, April 16th.—The "Daily News" Rumania correspondent contrasts the Teuton optimism touching Rumania with the fact that the Hungarians in Transylvania have been considerably reinforced. (C. and M. Gazette.)

Mesopotamia.

Operations in Mesopotamia.

Sir Percy Lake's Progress.

LAHORE, April 17. General Sir Percy Lake reports that during April 15th gradual but steady progress was made on the right bank, the enemy's advanced lines being driven in and occupied.

TELEGRAMS.

The enemy left many dead and a considerable number of prisoners in the captured trenches. The weather was fine, but hazy after heavy rain.

China.

Chinese Affairs.

Negotiations with Rebel Leaders.

LONDON, April 17. PEKING.—A Chentufu telegram says it is reliably reported that as a result of negotiations between the representatives of the Governor of Szechuan and Tsaiao, and the Yunnanese rebel leader, the latter has agreed to Yuan-shi-kai's remaining President provided that a responsible Cabinet is appointed by which the army shall be controlled. Tsaiao is now consulting other rebel provinces as to whether they are willing to accept these terms.

United States.

Reported Death of Villa.

LONDON, April 17. NEW YORK.—An unconfirmed report says that the nephew of General Carranza is bringing to Chihuahua the body of Villa who is, said to have died after amputation of his leg.

An Engagement.

American Commander reports that three hundred followers of General Carranza aided the townspeople of Iparal and attacked the American troops who were forced to fight a rearguard action from Pinal to Santa Cruze. The Mexicans had forty one killed. The Americans lost two killed and seven wounded.

Americans on Board the "Imperator."

WASHINGTON.—Two Americans one of them wounded are on board the Russian steamer "Imperator" United States for Marseilles which according to official advices has been shelled without warning by an Austrian submarine.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

250 Bags Lost.

SIMLA, April 17. It has been ascertained that of the five hundred and fifty four mail bags despatched by the "Sussex" for India and the Persian Gulf two hundred and fifty two have been lost. Particulars of the lost bags are not available but it may be noticed that the usual direct bag from London to Simla containing newspapers and letters has not turned up. The parcels mail for India was not on board the "Sussex" and is therefore unaffected.

Calcutta.

The New Export Duties.

CALCUTTA, April 17. The revenue obtained during March from the new export duties imposed by the Budget totaled Rs. 57,000 in case of raw jute including cuttings, 1,17,00 from jute manufactures and Rs. 93,000 from tea.

Bombay.

Parsi Ladies' Meeting.

BOMBAY, April 16. A largely attended meeting of Parsi ladies was held this afternoon at the Excelsior Theatre here to show their approval of the conduct of Sir Jamsetjee Jeejeebhoy in convening and holding the public meeting at the Town Hall on Sunday the 13th instant in spite of determined opposition. They placed on record their indignation at the conduct of a number of Parsis, who attempted to break up the meeting and their appreciation of the courage and tactfulness of Sir Jamsetjee Jeejeebhoy in carrying out the business of the meeting amidst difficulties. Another meeting of Parsi ladies and gentlemen will be held to-morrow when the following resolution will be passed:—

This meeting expresses its sternest disapproval against those who created the disgraceful and against the individuals and new incited them on the occasion of the Anjuman held in memory of the late Sir Pherozeshah Sunday the 9th April 1916, and expresses its opinion that such conduct was calculated to discredit the community and to lower its name and reputation. "This meeting expresses its deep sense of appreciation and admiration of the firmness and public spirit with which the Hon'ble Sir Jamsetjee Jeejeebhoy, Bart, performed his duty as head of the community in connection with the Anjuman meeting convened by him for Sunday the 6th April 1916 in memory of the late Sir Pherozeshah and assures Sir Jamsetjee of its constant affection and confidence in him. This meeting requests its Chairman Sir Dinshaw Petit, Bart, to forward a copy of this resolution to Sir Jamsetjee Jeejeebhoy, Bart."

Improvement of Bombay.

Government Sanctions Trust's Schemes.

BOMBAY, April 17. The Government of Bombay have issued a Resolution sanctioning the City of Bombay Improvement Trust's Schemes for widening the Central and Northern Parks Road which have been the subject of much controversy between the Improvement Trust and the Municipal Corporation. The objections raised by the Corporation have been overruled and the trust is authorised to

TELEGRAMS.

proceed with the projects. The net capital outlay of the schemes sanctioned is estimated at a little over Rs. 37 lakhs. The present value of the loan anticipated is estimated at Rs. 76 lakhs against while are set the trusts available resources of Rs. 95 lakhs calculated in 1913. The schemes sanctioned provide for the widening of a section of the Parel Road, lying between Sandhurst Road and Lal Bagh from an average of about 70 to 120 feet and include improvement of insanitary areas known as the Guzri Bazar and the Tinsirampada. They form a part of a project for a broad arterial line of communication running north and south from Crawford Market to Lion Causeway. Two sections of this project have already been sanctioned and are now being carried out. In the Resolution Government have discussed in detail the arguments advanced against the scheme in the Corporation's representation and agree with the Improvement Trust that the Trust cannot advantageously undertake comprehensive schemes of slum improvement until the Corporation have brought into force the amended building by-laws for checking the formation of the slums, reducing the cost of acquiring slum-property and ensuring that the outlying lands, yet to be developed as residential estates, shall be developed on the best sanitary lines. The main object of the scheme is not the provision of a convenient high road for a limited class of people. Its principal aim is to relieve the pressure of population on the southern parts of the island by providing rapid access not undeveloped land further north.

A Mahomedan Conference.

POONA, April 17.

Arrangements for the sitting of the Nadwat-ul-Ulama to be held in Poona on the 22nd, 23rd and 24th instant are now being completed. The sittings will be held in a pandal which has been erected in the compound of the "Mirs Bungalow" between the city and the Cantonment. The bungalow has been lent for this purpose by Sardar Nowrojee Fundunjee. Over four hundred delegates from Northern India, Calcutta, Hyderabad, Madras, Bombay, Bangalore and other parts are expected. Molana Shah Sulaim Saheb Futwari, one of the leading Ulamas of the Mahomedans in India, will preside at the Conference.

Bombay Share Market.

BOMBAY, April 17.

Opening weak the market in cotton mill shares improved slightly at the close. Central was quiet at Rs. 3265 and Swadeshis declining to Rs. 1660 closed firm at Rs. 1700. Coraba land and mill shares declined to 1335, Currimbhoys declined to Rs. 247½. Standards declined to Rs. 1125, but closed firm at Rs. 1140. Davids were weak at Rs. 485, Fazulbhoys quiet at Rs. 163¾, Indore Malwas at Rs. 280. Madhowjis declined to Rs. 1420, but closed firm at Rs. 1430. The Bank shares were neglected. In the miscellaneous shares Bombay Burmahs were quite at Rs. 867½. Tata Iron and Steel ordinary weak at Rs. 146½, and deferred to Rs. 575. Tramways were steady at Rs. 246. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 82½ and small pieces 83½ for buyers.

United Provinces.

A Pitchy Dark Storm Over Benares.

BENARES, April 17.

On Sunday last at about 10 o'clock in the evening there was a heavy dusty storm in Benares. The city was plunged in utter darkness lasting for some ten minutes. The storm lasted nearly an hour. A strong wind blew off several thatched cottages, uprooted many trees, rained loose stones and bricks from pucca buildings, hurting many people severely. Several boats in the Ganges capsized and sank. Scores of dead pigeons were seen floating in the river. A cattle shed with a cow and a goat in it caught fire and the animals were burnt to death. At half past eight a smart shower brought the storm caused but the sky remained cloudy. In the opinion of the oldest residents, Benares had never witnessed such a pitchy dark storm previously.

The Postman Murder.
Accused Sent up for Trial.

BENARES, April 17.

All the five accused in the post man murder case have been sent up for trial. The money stolen is not still recovered. It is stated that the severed legs were so clearly cut by a practised hand and it is said that this case has been testified by postmortem examination. Deputy Inspector General of Police with the other officers have arrived here in connection with the order.

South India.

Commissions to Cadets.
General Phayre's Address.

COONOR, April 18.

At the Gymnasium, Wellington, to-day, General Sir Arthur Phayre bestowed commissions to Cadets who passed out from the Wellington Cadet College and will be posted to the Indian Army as Second Lieutenants. In doing so General Sir Arthur Phayre delivered an important address. He said:—

"From what I have seen of your work and from all I have heard of you, I can congratulate you on your good behaviour, and the keenness and general progress during the time you have been at this College. I quite agree with Colonel Stockley that the time you have been under instruction has only been long enough to give you a grounding in your education as officers; but you have been in very good hands and have been grounded exceptionally well. It is now your duty to make yourselves as different as possible by constant study and attention to all your duties. You are responsible that the lives of your men are not thrown away through want of knowledge. I am glad to hear that you have all been posted to the regiments for which you have applied. If a few days, you

TELEGRAMS.

will be with them. Of all the Armies that have taken part in this great struggle perhaps none have been more highly tried than the Indian army. The soldiers of other Armies are fighting with their homes behind them in a climate to which they are accustomed and with a thorough appreciation of the justice of their cause. The men of the Indian Army have not these incentives to the same degree. Previous to the war they had no knowledge of the nations against whom they are fighting and so had no more quarrel with them than you would have with an utter stranger. They have also been campaigning far away from their homes and in climates and circumstances very foreign to them. Also they have lost a large number of their trusted and respected British and Indian Officers and are no longer led by strangers who, in many cases, do not know their language or custom. The moral stimuli which get the best work out of soldiers are absent; but they are proud of being member of the British Empire and are fighting alongside their British comrades and so they give of their best and will continue to do so until the war is over. As one who has served with Indian soldiers of all classes for many years in all parts of India, I wish to impress upon you the responsibility that has come on your shoulders now that you have received His Majesty's Commissions. Owing to the complications caused by the war, your duties will have to be taken more seriously than ever. I know that the manners and customs of Indian soldiers have been explained to you and that you start with a good general knowledge of them; but it would take you some time before you can properly apply your knowledge and handle your men to the best advantage. There are, however, certain qualities which endear officers to their men and which you can put into practice at once. They are more of the heart than of the head and if you do your best they will help to make up for your lack of experience. Of all such qualities I would put sympathy first. Be in constant touch with your men. Go amongst them as much as possible not in a meddling way, but with a genuine desire to get to know them and find out what their real wants are. I think the best soldiers are adverse to make known even their legitimate grievances in the ordinary official way and it is only by going amongst them as a friend that an officer can really get a hold over them. All soldiers like to be spoken to in a friendly way. If you cannot speak their language speak through someone who knows English but learn their language as soon as you can. All soldiers also like to be led by gentlemen in the best sense of the word. In India you live in a glass house. All you do and say is known and discussed. Be careful therefore of your private life and habits. There will be no other time in your service when your example will have such an effect on young soldiers as when you are a young officer. Be straight forward, courteous and just. Do not think that bad language is necessary to give extra force to your orders. It is a bad habit to get hold of some regiment which is detrimental to discipline, and good feeling and the man do not like it. I do not know whether you have read the King's reply to a loyal address from twenty-seven convalescent Indian officers in England a short time ago. If not, I advise you to read it. You will find it in the Indian Army Orders dated the 28th February 1916. It refers to a promise given by the Queen-Empress Victoria that her subjects in India should abstain from all interference with religious belief or worship of all people in India, whether military or civil. While impressing on you the necessity of obeying this order in the letter and in the spirit, I would ask you not to forget to respect your own religion also. The absence for any apparent respect for his religion in any British officer in an Indian Regiment does not add to his prestige or influence. I have given you this advice as I have the interest of the Indian Army very much at heart, and have a kindly regard for men of all classes. Remember that their loyalty to a great extent depends on the way they are treated by their British Officers. If you make real friends of them and maintain good discipline they will be loyal and contented ready to follow you anywhere. You must be fit to lead them anywhere. I also take an interest in the best future of all of you. The best foundation you can lay on which to build your personal advancement, is that of conscientious devotion to duty. I feel sure you are keen to go on active service and do what you can for your country. If you have that good fortune, you have the best wishes of all here present. If it is your lot to remain in India do not complain. The best work any officer can do for his country at this time is cheerfully to do what he is told. We are all animated by the desire to bring this war to a decisively successful end. Those in authority are the best and the only judges as to where officers can be most usefully employed for that purpose. In conclusion I congratulate Colonel Stockley and the officers and staff under him, on the excellent results of their efforts. I consider you a very promising lot of young officers and hope you will go on as well in the Indian Army as you have begun here. I now wish you Good-bye and godspeed.

TRIVANDRUM, April 18.

The Tenth Nayar Social Conference met again last noon in the Town Hall Dewan Bahadur Karunakara Menon presiding. There was a large and representative gathering including the Dewan and distinguished officers of the State. Resolution on codifications of Social Customs and sanctions, collection of national educational fund, establishment of a committee to report upon the alterations to be effected in the present educational curriculum, starting of village associations, fusion of sub-castes, the establishment of independent Nayar prayer houses, abolition of costly and unnecessary social ceremonies, etc. were eloquently moved and unanimously passed. The principal speakers were Messrs P. K. Narayanapillai B. A. B. L., A. M. Mumarapillai B. A. B. L., Member Legislative Council, Malloor Govinda Pillai B. A. B. L., P. K. Kesava Pillai B. A. B. L., Professors Law College K. P. Ukkandan Unniyayar M. A. L. T., Professor Training College, A. Narayana Pillai B. A. B. L., L. K. P. Raman Pillai B. A. B. L., Gopala Pillai B. A. B. L., K. Ramakurup B. A. B. L., High Court Vakils, M. Krishna Pillai B. A. Retired District Judge, K. Iyeppan Pillai B. A. Retired Dewan Peshkar, M. C. Sankara Pillai Retired High Court Registrar and M. Govinda Pillai B. A.

TELEGRAMS.

Secretary Jenmikudiyan committee. Before delivering the concluding address the president adverted to the war and in loyal terms prayed for victory to the allied armies, in which the audience joined. In the concluding speech the President referred to H. H. the Maharajah's high qualities of head and heart. The National anthems were melodiously sung by two Nair ladies and a Kuravu Girl. Lusty cheers were called and given for the King Emperor, the Maharaja, President and Dewan. The Conference broke up at 5-45. As 6 Dewan Bahadur Govindapillai permanent President of the Keraleeya Nayar Samajam was at Home to the President, delegates and volunteers and Mr. C. V. Raman Pillai B. A., the Chairman of the Reception Committee. The Session of the Conference was an unprecedented success. The President leaves this probably to-morrow escorted by a company of Volunteers for Quilon, "en route" to Madras. The President's Reception at Quilon, Attungal and Trivandrum was enthusiastic and befitting.

TUTICORIN, April 18.

An interesting case of murder in which the identification of the finger print mark of the deceased by the Finger Print Bureau of Madras led to the conviction of three accused persons, was disposed of at the current Tinnelly sessions. The particulars are: three Indian Christians of Vadakkangalam were committed for murdering a Hindu of Nadar caste under the following circumstances. The deceased paid a visit to a toddy shop at Vadakkangalam village and in the course of an altercation he had with the accused over the quality of the toddy supplied to him the latter severely belaboured him with the result that the injured man succumbed. In order to obliterate all traces of the crime the accused severed the head from the trunk and concealed it in a bush about a mile away from the scene of occurrence. The police on being apprised of the facts of the case took finger impressions of both the hands of the trunk and photographed the head. At the trial an expert of the Central Finger Print Bureau identified the impression taken from the fingers of the deceased with these found on certain registered documents executed by him. After a protracted trial the Judge found all the accused guilty and sentenced them to be transported for life.

CALCUTTA, April 18.

There was an increase in the total number of persons killed by wild animals in Bengal during the last year, the figures being 423 against 332 in the preceding year. The increase is shared by all divisions except Chittagong. Death from snake bite rose from 4336 to 4719. This large increase is due to excessive floods which drove snakes to shelter in human habitations. 4185 cattle were killed by wild animals and snakes. 2769 wild animals were destroyed of which 275 were tigers, 496 leopards, 11,892 snakes were destroyed last year. Amounts paid in rewards for destruction of wild animals and snakes were Rs. 1,78,977 and Rs. 178 respectively.

BRIEF TELEGRAMS.

The death has occurred at Lucknow of Mr. Parakh, proprietor of Messrs. Edulji and Co., Coach builders.

The trade of Bengal with Sikkim, Nepal, Tibet and Bhutan in 1914-15 showed a twelve per cent decrease on the preceding year, the fall being ascribable to the effect of the war.

Sir. Chas. Fox, Chief Judge of Burma proceeds to-morrow by the Calcutta Mail steamer "en route" to Darjeeling on one month's privilege leave in continuation of the Easter vacation which concludes in May.

The Hon'ble Mr. Abbott, who arrived at Lucknow on Saturday, has had a consultation with the Hon'ble Mr. Crawshaw and other leaders in connection with the recruiting meeting of the Anglo-Indian Force to be held there shortly.

A Rangoon telegram says:—It is understood that the staying in the bow of the steamer "Leicester-shire" was due to a collision while the vessel was on her voyage from London to Liverpool after discharging her passengers and cargo.

కూనూరు దొంగతనములు:—బోర్లించు చూసుకొని నీచుచున్న థాంపును కన్య తన బంగారపు వాచీయను, నురికిన్ని నగలును పోయి వయసు, అప్పుడే నీచునొచ్చుచున్న సుదరు అను నరికిన తినుచు, నీకమునా యువనియును, నురియుక హోటలులోనున్న జి. ఎస్. జోస్యును గూ. 2500ల కంటకల నగలు పోయినవనియును, వాచీను నురి దగ్గరకు రిపోర్టును బంపిరి. బి. క. నుబ్రాచూచారిగారు బాక్లో శోధింపుచున్న తిరుగుచుండగా డేవిడ్ ఎలియన్ అశోక్య స్వామి అను క్రిష్ణ చతుర్ముఖుడును, అచారి గారిచూచి డేవిడు ప్రక్క అడవిలోనికి పోయెను. వెంటనే అచారిగారు వాని నగతి నుగించింది తక్కిన కన్య స్త్రీయతో వానిని పట్టుకొని వానిపట్టుచు మాడగా వాడు నోడగియున్న పెరాయిలు మొదలగు దునుబును, కొన్ని నగలును జోస్యుగారికి యింక డేను. అ వెంటనే గూ. 30ల ధనముగలవెల్లె పాతి వెల్లెబడి యుండెను. డేవిడును అశోక్యుడే నురికిన్ని దొంగతనములందు జేసినట్లుల తలపి వాని చేతిముద్రను వెల్లెట్టుకు నురికిరి.

ఇ. పీ. యెలు ఇన్ స్పెక్టర్లు యాదమాస్యము.

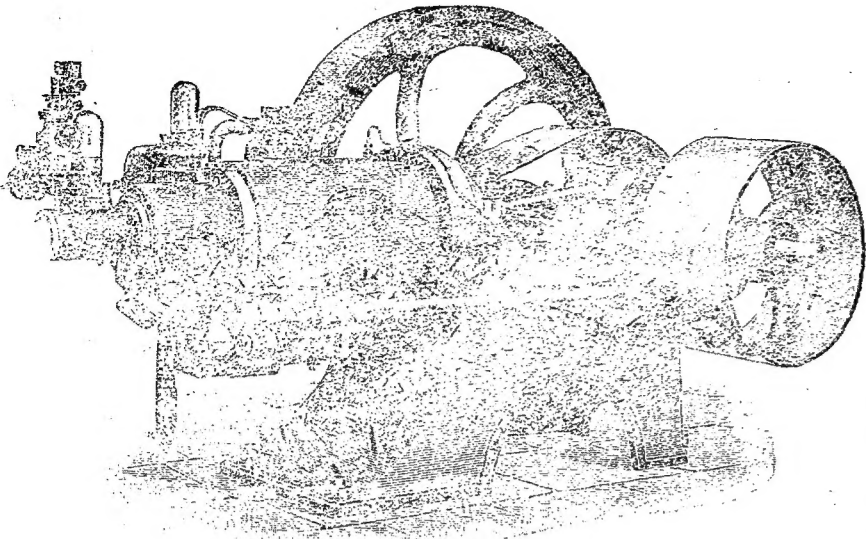
కాననా మూడవసారి చదువుకుదురు.

అడను, ఏప్రిల్ 17:—ఇంటియలు ఇన్ స్పెక్టర్లు యాదమాస్యమును క్రిక సంఘమువారినుండి ఆధిని జేసిన కాస్యల యమునకు మార్పు కాననముల మూడవసారి ప్రభువులనుబా చుచుబడి యా మోదింకుబడి.

పెట్రో వేటంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

మలభద్రుడు యంత్రములను - చక్కని పనితీరును - నూలనిర్మాణమును, నిరాటంకమును నుచ్చతైన నడకయు, ఈయంత్రములకు గొప్ప ప్రఖ్యాతినిదెచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అపరిమితమున (Crude) నడుపుటోనైనను, మంచి చతురుడోనైనను, నిలువయున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడువవచ్చును.

పెట్రో ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే తీర్పులేని జీరలల్లాటలను గొట్టించు గలదు. ప్రారంభించబడిన తైలంపు అవసరమలేదు.
2. తగులబడిన బండనుండు రగలల్లాటలను గొట్టించు ఇతర యంత్రముల యందు గొన్ని వారములలో చేసి పోవును. ఇట్లొన్ని కత్తిర ములకు చేసిపోవును.

3. ప్రేమకు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కత్తిరములకు మిక్కిలి తక్కువ. నను ప్రభుత్వ కావలసినంతకంటె పెక్కువలకు వృధాగా కాదు. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపు నాగినైన రి నిమిషములలో నడపవచ్చును. 6. బలకరములయిన పనిచేయు భాగములకు కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, నూలముగా నిర్మించబడిన దనుటచే ఎక్కువ కాదు పనిచేయును. 7. పీటకు ఇంజనులు విరాములు లేవన పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు భాగముల బహు కొద్దియగుటచే నిర్మాణములగుచున్నవి. 9. మాట్లాడుక పనిచేయుభాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించినప్పుడు నూనె సప్లయ తగ్గించుట అగోచ్యము. అందువలన యంత్రము నిల్చును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో స్టానులో ఉన్నవి వెలలకుగారి, ఇతర విషయములకుగారి దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెస్టు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే నాయుబడిన యమూల్యవ్యాసములు
అనేక పటములు చిత్ర పటములచే విరాజిల్లుచుండును
ముచ్చటగా ముద్రింపబడియున్నవి
సరిగా సంవత్సరాది నాడు వెలువడినది

యుద్ధమునలన కాగితముల కంటె పేర్చడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించి వున్నాము. కాగితముల నిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితములై యున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

కలన్యము=ఆకాశాంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెండు.	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, దినపత్రిక రి మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

(Baron & Co.)

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

నారి మేలైన సువాసన నన్వపుపొడి, సాదానన్వయము.

తిప్పడు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0
మొదటితరం సాదానన్వయ శేఖ 1-కి ,, 0-14-0

డబ్బు బుడ్డకు రు. 2-8-0
రెండవతరం శేఖ 1-కి 0-12-0
పాకింగు పోస్టేజిపుచ్చ ప్రత్యేకము.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ. 18 యె. సెకండులైక్ బీచ్, మదరాసు.

స్వైరకను వైక్ ఆఫ్ కాడ్గివరువక్ స్పాక్సు

లోహముతో గూడినది. పాలి సోయినట్టియు, బలహీను లగునట్టియు జనులకు యథా బలమొసంగ గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందు యెండలలో నయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు.
నిస్సత్తువ, పొండు, కుమ్మరీమనులకు వాగినవ్యగల చక్కని యావధము.
అన్ని మందులమాపులలో విక్రయించబడును.

దివ్యజ్ఞాన దీపిక

ఇది ఆంధ్రోద్యమమున ముఖ్యమైనది. దివ్యజ్ఞానసూత్రము (భియసాఫికల్ సానెట్టి) బారి గ్రంథములయొక్క తత్వార్థమును ఇట్టి పూర్వాదెలియనివానికి బోధపడుటయు మలభద్రులైన తెలుగుమాటలతో ఇందుప్రయోగపడును. ఇదియును గాక మ. వేదములంగను. శాస్త్రములందు భారతరామాయణాది గ్రంథములందు సారసంకలనము సంకలనము రసాస్వాద్యములతోడ విశదీకరించితి సుత్రములను సమస్తమునట్లు వ్రాయబడును. మంచిపండితులను నత్తునపుటనకు కొందఱు ఈ ప్రతికను బ్యాంకులవ్రాయు బూతుకొనుచున్నారు. ఈ ప్రతిక ఇప్పటికి ఆంధ్రసంవత్సరముల క్రిందట ప్రారంభించబడి దిగిన ప్రకర్షణమునమై యుప్పుచున్నది. జేదాంతనిచారమున ఆంధ్రభాషయందు దీనికి సమానమునవత్రిక ఇంకొకటిలేదు. స్త్రీల కల్పితోపము క్తమైనది. తమలాభున్నతోడ సంవత్సరమునకు చందా ఒకరూపాయమాత్రమే.

వై విలాసము.

జరమాత్తుని నరసింహయ్య, చిత్తూరు.

కీర్తి కేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి రెండు 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. భక్త్యులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
సోన్టుబాట్సు నెం 212, మదరాసు.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి రెండు 0-12-0
ఇది మనోహరమయిన విద్యాభ్యాస, ప్రియార్థ, ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి సుఖాద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

తామర తైలము

డబ్బీ కల 1-కి 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి ఆ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0
ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పుచ్చనమగును జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రాసవము ప్రమముగ గలుగును మలబద్ధము చూడును. జీర్ణమాత్రల డబ్బీ 1-కి రెండు 1-4-0.

గోరోజనము తులం గికి 2-0-0
రసభస్మము తులం 1-కి రూ 0-10-0
బొంబుల పువ్వు " " 2-0-0
గోరోజనము తులం 1-కి రూ 7-0-0
అప్పుతాంబనంబిహ మదరాసు.

అయ్యదేవ బౌద్ధములు

అగస్త్యులవారి క్రమములు.

"అండవృద్ధి, బూరకాళ్ల తక్షణ పరిహారం"

7 పూటలలో నుంచినాను. నిర్భయమైనది. ఇంకా నేనావానోకాదు, వాయువులు, వాపులు, నూతన నిలకడ కీళ్లనొప్పులు, తిమిరాలు, అంగవృద్ధి కటివారములు, చిరకాలపు నడకనొప్పులు మొదలగు వాటి కన్నుల మీదయే? వున్న కొనిన వెంటనే గణము తెలియజేయు. వెల రూ. 3-8-0.

"నర్మమేహకుష్ట కురారము"

ఈ నిర్మమేహకు, మేహవైకల్యబాధితులకు, గజచర్మములు, కళ్లచేతలు, ముక్కు, కెత్తులు, కండ్లు మొదలగు అంగములను తీవ్రమైనద్రవ్యములు, అద్భుతము, బిల్లము, నవ్యాంశుబంధము, కొండులు, పీట్లకు నివ్యావృత్తము. రక్తకుడికి రాజావంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మివ్వను. 10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0 5 రోజులకు వెల రూ. 3.

వైయావధములకు గుణములే యెవల సామ్య వాడను వండును. ఈ వైయావధము క్రిందిపుస్తకమున దొరకును. శ్రీ త్యాగరాజశతకీర్తన స్వరావళి స్వర, తాళ, గమక, సంఖ్యాధానములతో కూడినది చక్కనిదైదు రూ. 3-8-0 గ్రంథకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల" 8/12, అలంగాత్రాపల్లెపేట, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

ఈ స్వయము!

యజ్ఞ మధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృత

ప్రతివారము వేలకువేల విక్రయము చక్కని డబ్బితో నూనె సీసా 1-2 వెల 0-10-0. రిలినోప్పలమూసినను, వాయువుబోట్లు బోగొట్టును. శుభ్రవృత్తినిచ్చుల వాడబోయను. పోట్ల బోగొట్టును. పనమూలికలచే హిందూ లేలేములను. రయ భుజివేలబడు చుంటును. దీనిని నిజమేములతో కూడి బాగుచున్నాది. మువాగుల గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్నివిధముల గుణములను కలిగియున్నది. క్రమింతు నుండదగిన చక్కనిదైన వైద్యసహాయము.

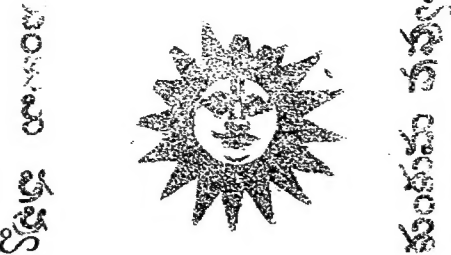
వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-2 రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు నరకటాత్మము కారణములు రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీవేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము నుభిరోగములు, దురభ్యాసములు, విక్రాంతి లేకుండుట అమృతాంజనము దీనిలో, 7, తంబుకెట్టిది మదరాసు.

188 మంచి ధాతుపుష్టి వంటిది. ఇంక చీకటిలో వెలచున్నారా? ముదనమంజుమాలి. 40మాత్రలగుల డబ్బీ క్రయము 1-2 రూ. నువ్వెత్తిగా నుండునపుడు ఇంతక్రయమును ఏలగి అనుభవించుచున్నారా? ఈమాత్రలు బాల్యమును చెమడతో నడికడతెల్పించుకొన్న యెట్టి అనాశ్వుమైన ఇంద్రియ ప్రాణము, క్రమంకర్యము, బలహీనము, రక్తకోషము, బిల్లము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను నివృత్తి చేయుచున్నది. పాగొట్టును. రాజవైద్య శారాంగధరుణి కేశవశి, 20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాడు నూర్యమా య్యను గమనింపుడు. కరస్సాండ్లెస్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండ్సు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మింగ్వి, బొంబాయి.

ప్రపంచచరిత్ర

మాడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. కై. లిమిటెడ్. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని జన్ని చేతములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆధునికీకరణ రూ. 2-0-0 అంచుకూలి లేదు. ప్రవేశమును లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము. ఇంకొకవారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కాళిపేటి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.
(27)

కావలయును

చంద్రికా కేశకుచాసి, తేలు మండు కొనవారము. కేశకుచాసిని వెల సీసా 1-2 రూ 0-11-0 అ. తేలుమండు వెల సీసా 1-2 రూ 0-8-0 అ. కేశకుచాసిని త్రెండుయొక్క పొరక స్త్రువులకు మెచ్చి మెచ్చుచున్నట్లుకొనినది ఏ. ఆర్. రాజశ్రీ, పి. బి. ఇ. బి. సి. యస్. అను బహుమాన చరిత్ర మొదలగు యున్నాడు. తేలుమండు నుణచుకొనో సామ్య వాడను చేయవలెను. ఏదెట్లును నుంచి కొనివచ్చుటలను. వికసాని చీకటిని చూచుకో మాత్రే తెలియును. అన్ని యోగ్యతాప్రకరణ తెలికిం యవ్వనిండు. 410 చంద్రికాప్రొద్దుబ్రాహ్మయ్య, మదరాసు మొదలెస్సి

254 ప్రతాప కస్తూరిమాత్రము
ఇది మంచి కస్తూరి తేల్చి చేయబడినది. మువాగుల గలదు. అబ్జిడు, కామపు, వ్యర్థము, పన్ని సాతము, దస్య, జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి చూచి అలలు నిచ్చును. 200 మా. సీసా 1-2 రూ 0-4-0 (డబ్బీ 2 8-0.)
254 అనుశ్చేదనకాజ్, బొంబాయి, టూరుజిల్లా

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, నంధికి, కాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యువయోగమైనను దని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రിയ మగుటచేతను, నవసర సమయములంద దొరకుట దుస్సరము. మా డిహాయందలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత నరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించి నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితికస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-2 రూ 30-0-0 అమృతాంజనముడిలో 6, తంబుకెట్టిది, మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు సాతశాల

మోటారుబండ్లు ఎదుపుటకును, వాటిని శాగుచుండును. తిరిగియును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడచునో యేదోభాగములు యేదోపనులుచేయునో అని చెప్పి యున్నపుడు స్వల్పముగాలేదు రిపేరులను యాచుంకముల నిల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా నుసాతశాలలో, యూరోపియన్ శిక్షణల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి చక్క మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిచ్చించి వండును. మందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. తిరిగి క్లాసులు మే నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు ఏప్రిల్ 31 వ తేదిని గాని అంతకు ముందుగాని ధర్మాస్త్రము చేసేకోసలయును. పాడు సూరి విద్యార్థులు కొరవనో నివసించుటకు తాళంకబడును. ఈ క్రింద నుడవారిండువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మోటారుబండ్లు బోస్సు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపుభానమును బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:— కొంతమందివిద్యార్థులకు ఉచితముగనవలయు, భోజనాదికములు ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతిసెలప్రథమమున క్లాసుప్రారంభ జేయను, తయారైన వైశాఖరికి శిష్యావేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనికికొనబడును. మే నెడవ గారికి వ్రాసికొనవలెను.
180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్వకునుభుజుకొందుల స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్లునున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును అయ్యోర్విద్ది ఇచ్చిండును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించినం చెదము. వెంటనే వ్రాసుడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ నోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రామ బౌద్ధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
867 నూతన మోటారుబోసి లేగంసామోసో

MAHARAJA SOAP

తేలుమండుల యే భాగమున నుండు రోమములనే కాని ఈ నూతన రోమహరి సోపు పీక కూర ఘనయోగిం చినయెడల రోమములను ఈ ద్రవము పోగొట్టును. చర్మము యొక్క శుభ్రతనుకల రిం గును కాంతికిచ్చును పునెయక రోమములనుపోగొట్టునోవ్ ఇది బిగలే. వెల 8బిల్లలు వెల్వెట్ 1-0-0ని. పున్న 4 అ. అర్. వి. కండిట్ అండ్ కంపెనీ కి, బంబాయి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర వచన భాగవతము

మనులకు శ్రీమద్భగవద్గీత లిని శ్రీమద్భాగవతము. అయిన ప్రకటించు యందునట్లే సంస్కృతములందు భాగవత ప్రాకృతముల శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తెలుగు నీటును. తైలమి యుద్రించుచున్నారము. ఇందు శ్రీభగవద్గీత, తిలకము, ముదిభాగవతాశిక పీఠరాసునీయు అనేది వ్యాఖ్యలయందు. ఇది విశేషంకములను ఆయాసలయందు. జేర్పించియున్నా రును. భాగవతోత్త ములందలకు ఆదగాతికమునును కాపి చందావాసులుగా జేరవలెను రోమమున్నాడు.
శ్రీభాగవతము వచనము ప్రథమభాగము, కాతికోలెందు 100 ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందావాసులకు
డిబ్ డ్యు. భా. తృతీయ, చతుర్థ స్కంధములచేరి 140
డిబ్ తృతీయభాగము, చతుర్థ, పంచమ స్కంధములు 140
డిబ్ చతుర్థభాగము, షష్ఠ, సప్తమ స్కంధములు 140
డిబ్ పంచమభాగము అష్టమ, నవమ స్కంధములు 100
డిబ్ అంతభాగము దశమస్కంధము పూర్వభాగము 140

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్స్కో,

అనందా ముద్రాలయాధికారులు. ము. నాను.

వికోరియా ఆసుపత్రి కాకినాడ

అంతరకుసులు సమస్త
బహుచక్కగా కేతరోగములు
వాగుజేయబడును. మద్రాసు.

